

DARBININKAS

Vol. LXXXIII, Nr. 40
Spalis - October 16, 1998 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Naujoji Lietuvos atstovė Vienoje - ambasadorė Gintė Damušytė spalio 8 d. įteikė skiriamuosius raštus Austrijos Prezidentui Thomas Klestil. Per pokalbį su diplomate Austrijos Prezidentas pareiškė remias Lietuvos siekius kuo greičiau tapti Europos Sąjungos nare. Tuo tarpu ambasadorė pareiškė viltį, kad pradėti derybas dėl narystės šioje organizacijoje Lietuva bus pakviesta dar šį pusmetį, kai Europos Sąjungai pirminkauja Austrija. Ambasadorė Vienoje G. Damušytė paskirta rugsėjo mėnesį.

- Kauno rajono Noreikiškių gyvenvietėje įsikūrusiame Lietuvos žemės ūkio universitete spalio 7 d. apsilankęs Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus domėjosi studijomis šioje aukštojoje mokykloje. Susitikime su universiteto rektoriumi Albinu Kusta ir kitais universiteto vadovais jis pabrėžė, kad Lietuvai labai reikalingi kvalifikuoti žemės ūkio specialistai, kurių žinios atitinka Europos Sąjungos standartus. Rektorius patvirtino Prezidentui, kad universiteto mokymo programos buvo parengtos padedant ES specialistams. Be to, į studijų programą įtrauktos disciplinos apie ES žemės ūkio politiką.

- Lietuvoje viešinti Norvegijos parlamento primininkės Kirsti Kolle Grondahl vadovaujama delegacija susitikime su Lietuvos premjeru Gedimynu Vagnoriumi domėjosi, kaip Lietuva vykdo Europos Komisijos reikalavimus dėl Ignalinos atominės jėgainės. Ministras Pirmininkas pažymėjo, jog elektrinė eksploatuojama tiek, kiek nuspręstas tarptautinių ekspertų grupė, kurią Lietuva yra pasiūliusi sudaryti. "Saugumo dėl ekonominės naudos neaukosime, nors po visų įdiegtų saugumo priemonių tokio tipo reaktorius yra saugiausias", - patikino svečius Vyriausybės vadovas.

- Spalio viduryje Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis dalyvavo Candenabbia mieste, Italijoje, surengtame seminare "Kultūros teisės ir kultūrinis identitetas Vidurio ir Rytų Europoje. Krikščioniškas požiūris į kultūrą naujojo tūkstantmečio išvakarėse".

- Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos Užsienio ryšių skyriaus vedėja Jurga Strumskienė Strasbūre vykusiame Europos Tarybos (ET) Švietimo komiteto posėdyje išrinkta ET Švietimo komiteto pirmininke.

- Vilniuje reziduojančių užsienio diplomatų žmonos tęsia pažintį su Lietuva - jos lankėsi Biržuose. Nuvykti būtent į Biržus pasiūlė Italijos ambasadoriaus žmona, kuri jau viešėjo šiame mieste ir liko juo sužavėta. Drauge su ja visą dieną Biržuose praleido Didžiosios Britanijos, Kinijos, Norvegijos, Baltarusijos, Vokietijos, Rumunijos ambasadų bei Jungtinių Tautų atstovybės vadovų su tuoktinės. Kadangi dabartinis Latvijos ambasadorius - nevedęs, šiai šaliai išvykoje atstovavo kultūros klausimais besirūpinanti ambasados sekretorė.

NESULAUKUS KVIETIMO, PADIDĖS "TARPAS" TARP KANDIDAČIŲ GRUPIŲ

Jeigu dar šiemet nė vienai naujai kandidatėi nebus papildomai pasiūlyta pradėti derybų dėl narystės Europos Sąjungoje, "tarpas" tarp pirmos ir antros kandidačių grupių padidės. Taip Europos komiteto prie Lietuvos Vyriausybės generalinis direktorius Petras Auštrevičius tvirtino Vilniuje vykusioje konferencijoje "Lietuvos dienotvarkė: integracija ir plėtra". Dviejų dienų forumą surengusio Europos komiteto vadovas žurnalistams sakė, kad šia konferencija siekiama "dar kartą ir labai aiškiai iš-

reikšti savo interesus ir apibūdinti dabartinę padėtį, kurioje mes esame". "Manau, kad šios konferencijos laiškas pasieks Europos Sąjungos veikėjus ir šios organizacijos nares, Lietuvos visuomenę", teigė departamento vadovas. Konferencijoje buvo kalbama apie Lietuvos pažangą rengiantis narystei Europos Sąjungoje, taip pat apie narystės Europos Sąjungoje kriterijus, investicijas Lietuvoje, privatizavimą, bankininkystę, transporto, tranzito ir telekomunikacijų sistemos plėtrą, Lietu-

vos monetarinę politiką. Į "Vilnon" viešbutį susirinko beveik 200 dalyvių - Lietuvos ir užsienio šalių pareigūnų bei diplomatų, tarptautinių finansinių ir verslo institucijų specialistų. Konferencija surengta artėjant Europos Sąjungos valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimui, kuris gruodžio mėnesį vyks Vienoje. Šiame susitikime bus oficialiai įvertinta, kokią pažangą šalys padarė rengdamosi narystei Europos Sąjungoje. Kandidačių pažangą stebima atsižvelgiant ir į pačių šalių parengtas ataskaitas. Kvietimo pradėti narystės derybas dar neturinti Lietuva tokį dokumentą Europos Komisijai pateikė rugsėjo pradžioje. Jame išsamiai nagrinėjamas Lietuvos gyvenimas nuo praėjusių metų liepos 1 iki tos pačios šių metų dienos. Vilnius jau sulaukė papildomų Europos Komisijos klausimų ir dabar tikslina kai kuriuos skaičius, pateikia papildomus rodiklius.

ELTA

dorė pianistė Mūza Rubackytė. Po iškilmingos ceremonijos svečiai buvo pakviesti į pokylį. Savo klubus turi daugelis pasaulio miestų. Vilniaus klubas, pasak jo steigėjų, turėtų vienyti sostinę mylinčius, daugiausia savo profesijoje pasiekusius žmones, ekonomiškai stiprių, labdaros akcijose dalyvaujančių bendrovių vadovus. Numatyta

PIRMĄ KARTĄ - PAŠTO BLOKAS SU HOLOGRAMA

Pirmą kartą Lietuvoje išleidžiamas pašto blokas su holograma. Naujasis pašto blokas skirtas Lietuvos pašto veiklos 80-osioms metinėms, kurios bus minimos lapkričio mėnesį. Erdvinėje blizgančioje pašto bloko hologramoje pavaizduota pasaulio žemėlapis išklotinė, o joje - Lietuvos pašto emblema: ragas ir Gedimino stulpai. Jubiliejinio pašto bloko fonas - tautinės juostos raštai. Naująjį pašto bloką valstybės įmonė "Lietuvos paštas" į apyvartą išleisdžia penktadienį. Pasaulinės pašto dienos - spalio 9-osios - proga. Kartu išleidžiamas ir ant-rasis pašto ženklas, priklausan-

tis serijai "Iš pašto istorijos". Jame pavaizduotas pašto žygūnas ant žirgo. Taip įamžinama pirmoji iš Lietuvos sostinės pradėta reguliari pašto linija, 1562 m. sujungusi Vilnių ir Krokuvą. Ženklo fone matomi ir šių dviejų miestų vaizdai. Pirmasis šios serijos pašto ženklas išleistas pernai. Jame pavaizduota vieno iš žymiųjų Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino laiško faksimilė. Šie XIV amžiuje rašyti laišakai istorikų vadinami Lietuvos diplomatinio pašto užuomazgomis. Ženkle taip pat pavaizduotas Kunigaikščio Gedimino antspaudas.

ELTA

KAD VILNIUS BŪTŲ GRAŽESNIS IR GARSĖTŲ VISAME PASAULYJE

Vilniaus fragmentas

V. Kelero nuotr.

Penkioliktojo-šešioliktojo amžių atmosfera tvyrojo Vilniaus Rotušėje spalio 7-osios vakarą. Garbius svečius, atvykstančius čia į "Vilniaus klubo" inauguracijos ceremoniją, pasiūlė senoviniais drabužiais vilkintis karžygiai su deglais ir alebardomis. Inauguracijos žodį tarė ir "Vilniaus klubo" vėliavą pašventino "Vilniaus garso" premijos laureatas monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas. "Vilniuje kalba kiekvienas akmuo, kiekviena plyta, tik reikia mokėti klausytis", - sakė garbusis dvasininkas. Iškilmingai atnešta brangi sostinės relikvija - Vilniaus vaito špaga. Prie jos "Vilniaus klubo" prezidentas, sos-

tinės meras Rolandas Paksas priėmė naujojo klubo narių prierašus. Jaučio odoje pasirašę žymūs politikai, mokslo ir meno žmonės. Jie prisiekė daryti gerus darbus, šlovinti sostinę, kad Vilniaus garsas sklįstų po visą pasaulį. Laimio Vilkončiaus sukurta "Vilniaus klubo" himną atliko Šv. Kristupo kamerinis orkestras. "Pirma tegu būna reikšmingi darbai, o po to - išpuilingi žodžiai. Tegu klubas bus ne tik vieta, kur susirinkime praleisti laiko. Manau, surėmę pečius padarysime miestą gražesnį, linksmesnį", - vylys klubo prezidentas R. Paksas. Sveikinimo žodį tarė ir "Vilniaus klubo" pirmoji ambas-

per ketverius metus priimti 99 narius.

ELTA

Spalio 6 d. Lietuvos Seimas priėmė Valstybės paramos žuvusiųjų pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyvių šeimoms įstatymą. Įstatymas įpareigoja Vyriausybę parengti nuo 12 iki 20 tūkst. litų vienkartinį pašalpų žuvusiųjų pasipriešinimo dalyvių šeimoms skyrimo ir išmokėjimo tvarką. Iš valstybės biudžeto jos bus mokamos nuo 1999 metų sausio 1-osios iki 2003 metų gruodžio 31 dienos.

ELTA

ATVYKSTA VALDAS ADAMKUS

Lietuvos ambasada Washingtone praneša, kad š. m. spalio 21-23 dienomis Washingtone lankysis Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus.

Planuojami Prezidento Valdo Adamkaus susitikimai su JAV Prezidentu Bill Clinton, Valstybės Sekretore Madeleine Albright, Gynybos Sekretoriumi William Cohen, Komercijos Sekretoriumi William Daley, JAV Senatoriais ir Atstovų Rūmų nariais.

Spalio 21 dieną Prezidentas Adamkus priims Washingtono Aplinkosaugos Teisės Instituto ("Environmental Law Institute") metinį apdovanojimą. Tą pačią dieną Prezidentas dalyvaus Amerikos Katalikiškojo Universiteto specialiam renginyje, skirtame pagerbti Prezidentą Valdą Adamkų, jam suteikiant Teisės Garbės Doktaro laipsnį. Renginio metu Valdas Adamkus skaitys pranešimą "Aplinkos apsauga mūsų moralės ir teisinės pareiga: senas klausimas šiuolaikiniame po-Šaltojo Karo kontekste".

Spalio 21 dieną 10:30 val. ryto Prezidentas Valdas Adamkus pasisakys Strateginių ir Tarptautinių Studijų Centre (CSIC), spalio 22 dieną 2 val. popiet susitiks su žurnalistais Nacionaliniame Spaudos Klube ("National Press Club").

LR ambasados Washingtone
Spaudos skyrius

JOSE SARAMAGO LAIMĖJO ŠIŲ METŲ NOBELIO LITERATŪROS PREMIJĄ

"Aklumas nėra tikrasis aklumas, tikrasis aklumas yra protinis aklumas. Mes esame protingos būtybės, bet mes nesielgiame protingai. Jei mes elgtumėmės protingai, pasaulyje nebūtų badujančių." — JOSE SARAMAGO

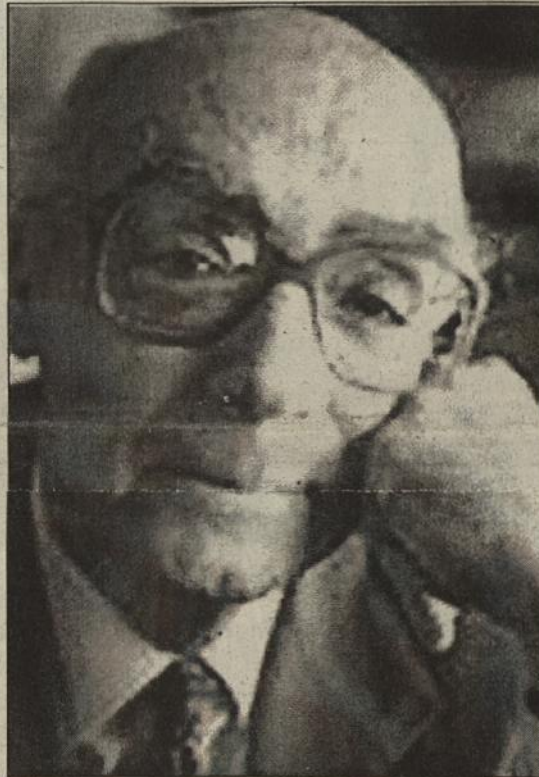
Pradedant

1980 metais portugalų romanistas Jose Saramago yra vienas geriausiai perkamų šio laikmečio rašytojų, o jo darbai išversti į virš 20 kitų kalbų. Švedijos akademija suteikė jam šią premiją už jo "vientisus alegorinius pasakojimus, kuriuose nepertraukiamas fantazijos, užuotautos ir ironijos panaudojimas leidžia mums suvokti apgaulingą realybę".

Saramago, dabar 75 metų amžiaus,

išgarsėjo savo romanu "Baltasar and Blimunda", išleistu 1982 metais. Plačiausiai žinomas jo kūrinys yra "The Stone Raft".

MSNBC

Jose Saramago

ISTORIKĄ PRIGLAUDĖ TĖVYNĖS ŽEMĖ

Rugsėjo 17 d. Kauno Petrašiūnų kapinėse perlaidoti žinomo Lietuvos istoriko, profesoriaus Konstantino Avižonio palaikai.

Urnas su 1969 metais Amerikoje mirusio K. Avižonio ir jo motinos Zofijos Gruzdytės-Avižonienės palaikais į tėvynę amžinai ilsėtis atlydėjo sesuo ir dukra Birutė Avižonytė-Blaževičienė.

1909 metais Žagarėje gimęs K. Avižonis po studijų Lietuvoje ir Vokietijoje 1934 metais pra-

dėjo pedagoginę veiklą Klaipėdos prekybos institute, vėliau dėstė "Aušros" berniukų gimnazijoje. 1939-1944 metais K. Avižonis dirbo Lituanistikos institute bei Vilniaus universitete. Artėjant antrajai sovietinei okupacijai, istorikas kartu su žmona pasitraukė į Vakarus. Jis dirbo Vokietijos ir JAV koledžuose bei universitetuose, parašė kelias knygas ir daugybę mokslinių straipsnių apie įvairias istorines Lietuvos vietas, Lietuvos bajorus ir skautus.

ELTA

VILNIAUS SAVIVALDYBĖ TAUPO PINIGUS

Vilniaus savivaldybėje įrengti trys nauji taksofonai. Tokiu būdu siekiama taupyti Savivaldybės pinigus, kurie išleidžiami mokesčiams už pokalbius telefonu. Buvo pastebėta, kad padaugėjo pokalbių tarnybiniais telefonais su miesto ir užsienio abonentais, jų trukmė dažnai būna per ilgą ir suabejota jų būtinybe. Administratoriaus įsakymu liepos mėnesį buvo už-

drausti asmeniniai pokalbiai tarnybiniais telefonais. Atskiriems Savivaldybės pareigūnams buvo nustatyta suma, už kurią per mėnesį jie galės kalbėti telefonais. Vilniaus meras Rolandas Paksas per mėnesį galės kalbėti už 400 litų, kitiems pareigūnams bus leista prakalbėti nuo 300 iki 30 litų. Didžiausia suma skirta Savivaldybės užsienio ryšių skyriui - 3000 litų.

R

Rekonstruotas viešbutis Vilniaus centre

Prieš keletą dienų baigta viešbučio "Naujasis Vilnius" rekonstrukcija, kuri truko beveik dvejus metus ir kainavo 4 mln. litų. Pirmojo aukšto vestibulio, konferencijų salės ir 100 vietų restorano rekonstrukcijos projektą parengė architektas Justinas Seibokas, kuris ir projektavo 1974 metais pastatytą viešbutį. Per visą rekonstrukcijos laiką viešbutis nebuvo uždarytas. Viešbučio apdailoje po pertvarkymo vyrauja

medis ir turkiškas marmuras, grindys išklotos vokiška kilimine danga. Kiekvieno aukšto interjeras yra skirtingos spalvos: žalios, mėlynos, avietinės, gelsvos. Trečiasis viešbučio aukštas skirtas nerūkantiems. Iš buvusių 120 kambarių viešbutyje po rekonstrukcijos liko 102. Prašmatniausiai įrengti vadinamieji prezidentiniai apartamentai, kuriuose praleista para kainuoja 800 litų. Čia vizito Lietuvoje metu buvo apsistojęs Lenkijos prezi-

dentas Aleksandr Kwasniewski su žmona. Kituose viešbučio kambariuose praleista para kainuoja nuo 600 iki 340 litų. Viešbučio užimtumas vasarą buvo nuo 80 iki 66 %. Dažniausi viešbučio klientai - vokiečiai, olandai, amerikiečiai, skandinavai, taip pat nemažai estų bei svečių iš Nepriklausomų valstybių sandraugos šalių. Pirmieji po rekonstrukcijos viešbutyje apsistojo Vengrijos krepšininkai.

tija - mokytojos Joanos Čiplytės, krikščionys demokratai - savivaldybės įmonės "Panevėžio būstas" 37 metų Vitalijaus Setkevičiaus kandidatūras. Nepriklausomais kandidatais į Seimą ketina tapti buvęs parlamentaras Antanas Baskas, dainininkas ir kompozitorius Algirdas Motuzas bei akcinės bendrovės "Metalistas" darbuotojas Sergejus Davydovas, kurį remia LDDP.

Daugėja kandidatų į Seimo nario vietą

Lapkričio 15 dieną Seimo nario rinkimai vyks Nevėžio rinkimų apygardoje Panevėžyje. Šioje apygardoje buvo išrinktas Mečys Laurinkus, kuris buvo paskirtas Valstybės saugu-

mo departamento vadovu. Laisvai Seimo nario vietai užimti jau iškelti septyni kandidatai. Tėvynės sąjunga kelia Panevėžio apskrities viršininko Tomo Joso, Socialdemokratų par-

5 % dienraščio "Lietuvos aidas" akcijų įsigijo buvęs kandidatas į prezidentus, Reformų partijos pirmininkas Algirdas Pilvelis. Šią savaitę jis ketina įsigyti dar 5 % dienraščio akcijų. Akcijas p. Pilvelis per vieną dieną supirko iš smulkiųjų akcininkų. Tapęs stebėtojų tarybos nariu, p. Pilvelis

"Lietuvos aidas" akcijos keičia šeimininkus

pirmiausia bandytų sustabdyti "Lietuvos aidą" pastato Senamiestyje pardavimą, nes mano, kad laikraštį galima sanuoti kitais būdais. "Lietuvos aidas" ak-

cininkų susirinkimas pavasarį įgaliojo stebėtojų tarybą derėtis dėl pastato pardavimo, kad būtų galima padengti laikraščio skolas.

Spauda ir tautinė sąmonė

Arėjas Šviedrys

Lietuviškos periodinės spaudos tautiškumas įvairiais laikotarpiais turėjo skirtingus, tik tai epochai būdingus bruožus. Prieš šimtą metų spauda buvo tautiška jau vien tuo, kad buvo lietuviška, o laikui bėgant išaugęs lietuvių sąmonės lygis kėlė didesnius reikalavimus ir jai.

Po 1863 m. sukilimo Rusijos administracija darė viską, kad išnaikintų visa, kas lietuviška: į Sibirą ištremė sukilimo dalyvius, į Lietuvą siuntė kolonistus, steigė rusiškas mokyklas, pagaliau net uždraudė lietuvišką raštą, bet lietuviška spauda išliko. Ji suvaidino labai svarbų (jeigu ne lemiamą) vaidmenį išsaugant tautinę savimonę.

Prieš 115 metų Rytprūsioje išėjo pirmasis pagrindinis lietuviško laikraščio "Aušra" numeris. Laikraščio redaktoriais buvo Jonas Basanavičius, Jonas Šliūpas, Jurgis Mikšys ir Martynas Jankus. "Aušra" ne tik skelbė lietuvišką žodį, ugdė tautinę sąmonę, bet ir vienijo pačius leidėjus. Jos branduolį sudaręs šviesuomenės būrys netrukus pasivadino "Tėvynės mylėtojais", o dr. J. Basanavičius juos laikė pirmąja tautine partija.

1865-1904 m. pagrindinė darė 120 lietuviškų periodinių leidinių. Tai - "Žemaičių ir lietuvių apžvalga" (1889-1896), "Ūkininkas" (1890-1905), "Tėvynės sargas" (1896-1904), "Lietuvos darbininkas" (1896-1899), "Aidas Lietuvos darbininkų gyvenimo" (1899), žurnalas "Darbininkų balsas" (1901-1906) ir kt. Kiekvieno tokio leidinio pasirodymas buvo tarsi naujas laisvės varpas, kėlęs tautą iki 1905-ųjų - spaudos draudimo panaikinimo metų.

XX šimtmečio pradžioje atgavus nepriklausomybę Lietuvai svarbiausia buvo likviduoti neraštingumą. Vadovėlių trūko, tad žmonės mokėsi rašyti iš maldaknygių, ir iš laikraščių ar žurnalų. Taigi spauda atliko ir

švietimo funkciją.

Vaikystėje teko vartyti 1928 m. "Kario" komplektą ir galui drąsiai teigti, kad man tai buvo tautiškumo mokykla. Jame radau daug informacijos apie kovas su bolševikais ir bermontininkais, su vokiečiais ir lenkais. O įstabiausia buvo tai, kad visuose tuose rašiniuose nebuvo jokios pagiežos priešui. Be jokių pasigyrimų buvo aprašomi mūsų vaizdai, o meilė Tėvynei perteikiama be galo subtiliai. Pavyzdžiui, nors Lenkija tuo metu buvo okupavusi net trečdalį Lietuvos, tačiau iš lenkų karių buvo daugiau pasiūpoma negu pykstama.

Sovietmečiu net ir griežtos cenzūros sąlygomis periodikoje pasirodydavo publikacijų kultūros, meno, mokslo ir kitomis temomis, kurių autoriai pabrėždavo lietuvių laimėjimus moksle, sporte, kultūroje ir kt. Plačiai spaudoje būdavo aprašinėjamos dainų šventės, sporto žaidynės, pabrėžiant, kad susirinko žmonės "iš visos Lietuvos". Taigi Lietuva ir tuomet buvo. Žmonės, kasdien girdėdami tik apie Lietuvos laimėjimus, visai nemorėjo, kad laurai atitektų svetimai valstybei - SSRS, o nuolat pridedamas žodelis "tarybinis" buvo lyg krislas akyje. Tai, suprantama, irgi prisidėjo, kad Lietuva buvo pirmųjų gretose griauant socializmo lagerį. Tautiškumo apraiškos periodinėje spaudoje sovietmečiu kėlė lietuvių tautinę savigarbą.

Ypatingą vaidmenį periodinė spauda Lietuvoje suvaidino tautinio atgimimo metais. 1988 m. pasirodžiusios "Sąjūdžio žinios" buvo kokybiškai naujas leidinys, todėl jos buvo graibstytos išgrįstomis. Kiekvienas straipsnis, kiekviena eilutė dvėklė atviru tautiškumu ir jau be to žodelio "tarybinis". Pagaliau tai buvo pirmas periodinis leidinys, kuriame atvirai šaipėmės iš okupantų. Jis buvo naujoji "Aušra", naujasis "Varpas", naujasis laisvės šauklys, skelbęs Lietuvos

Prieš savaitę iš Švedijos buvo deportuoti 10 Lietuvos piliečių. Keturi deportuoti lietuviai ne-

Iš Švedijos deportuojami lietuviai

legaliai dirbo švedų ūkininkų laukuose. Kiti lietuviai bandė patekti į Norvegiją, neturėdami reikiamo pinigų kiekio. Deportuotiems asmenims švedai nupirko pigiausius bilietus į "Palangos" keltą, kuris dukart per savaitę švartuojasi Stokholme.

Vilnius iš paukščio skrydžio

V. Kapočiaus nuotr.

nepriklausomybę, ir žmonės juo patikėjo.

Vėliau jo darbą perėmęs "Atgimimas" ilgainiui išlaikė tautinę dvasiją. Laikraštys naujais aspektais buvo gvildinami ekonomikos klausimai, pradėta drąsiai rašyti beveik neliesta ekologijos tema, kitomis aktualiomis problemomis. Galima buvo kritiškai

Kėdainių senamiestis

V. Kapočiaus nuotr.

Po restauravimo - vėl restauravimas

Vasario 16-osios Nepriklausomybės Akto Signatarų namų Vilniuje restauravimas kainavo beveik 8 mln. litų. Tačiau šią savaitę juose apsilankęs Prezidentas Valdas Adamkus pamatė aptrupėjusias lubas, drėkstančias sienas, nuo drėgmės išsiklaipiusį parketą, nelygiai sudėtas rūsio grindis bei kitokį blogai dirbusių statybininkų paliktą broką. Signatarų namus buvo skubėta atidaryti Nepriklausomybės Akto pasirašymo 80-ųjų

metinių proga. Nuo gegužės mėnesio Signatarų namai priklausau Kultūros ministerijai. Tinkinama, kad statybininkai savo sąskaita broką pradės taisyti po

dvių savaičių. Signatarų namus restauravo privati bendrovė "Giedra", kurią išsirinko Vilniaus savivaldybė ir Senamiestio restauravimo direkcija.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiektis su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimo. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidojimo direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

(nukelta į 4 psl.)

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūra**Jauniausia Bažnyčios Daktarė**

1997 metais spalio 19 d. Šventoji Kūdikėlio Jėzaus ir Švč. Veido Teresė (Lisieux, Prancūzija) tapo priskaityta prie kitų 32 šventųjų, pripažintų Bažnyčios Daktarais arba mokytojais. Tai trečioji moteris, gavusi šį titulą, be to – iš visų jauniausia.

Sesuo Teresė gimė 1873 m. sausio 2 d., įstojo į karmeličių vienuolyną 1888 m. balandžio 9 d., mirė 1897 m. rugsėjo 30 d. Sesuo Teresė pralenkė savo epochą. Jos tikrąjį atvaizdą mums atskleidžia jos laiškuose, poezijoje bei kituose karmelitės skirtuose tekstuose slypintis gilus turinys. „Maža Šventoji su rožėmis“ šioje šviesoje spindi kaip stipri asmenybė, nestokojanti sveiko humoro, atkakliai ieškanti tiesos. Tai ne pasaldinta figūra, bet tikra Šventoji.

Kas labiausiai žavi Teresės Marten biografijoje? Tai tas didelis kontrastas tarp jos paslėpto gyvenimo ir to „šlovės uragano“, kuris apėmė Lisieux, praslinkus vos keletui metų po jos mirties. Jos laidotuvis dalyvavo ne daugiau kaip 30 asmenų, o 1925 m. gegužės 17 d. jos kanonizacijos iškilmėse Romoje dalyvavo pusės milijono minia.

Tokią įvykių plėtotę paskatino „Sielos istorijos“ publikacija. Leidinys, 1898 m. nedrąsiai pasirodęs dviejų tūkstančių egz. tiražu, pasklido pasaulyje, susilaukė milijonų skaitytojų. Sesuo Teresė niekada neketino rašyti knygų spaudai. Darė tai iš klusnumo Vyresniajai – Motinai Jėzaus Agnietei, kuri liepė jai parašyti vaikystės atsiminimus, skirtus Marten šeimai. Po poros metų (1897-ųjų birželį) Teresė, jau sunkiai sirgdama, iš kitos Vyresniosios – Motinos Marijos Gonzagos gavo pavedimą papildyti savo užrašus vienuoliško gyvenimo atsiminimais. Teresė pakluso, bet buvo jau taip nusilpus, kad liepos 8 d. sasiuvinis iškrito iš jos rankų. „Pasi-tikėjimas ir meilė“ – buvo paskutiniai jos užrašyti žodžiai.

Jau 1901 metais „Sielos istorija“ pradėta versti į kitas kalbas. Maldininkų būriai ėmė traukti į Lisieux, prasidėjo sesers Teresės užtarimu gautų malonių „lietus“. Teresė jau žadėjo prieš mirtį, kad danguje neliks neveikli. „Aš ne mirštu, bet žengiu į kitą gyvenimą. Mano dangus bus daryti gera žemėje“.

„Maža Šventoji su rožėmis“ tapo žinoma visame pasaulyje. Šiandien priskaiciuojama 1,700 jos garbei skirtų bažnyčių, daugiau kaip 50 vienuolinių bendruomenių; daugybė teologinių bei biografinių studijų padeda įsigilinti į jos gyvenimą ir mintis. Šiame Šventosios palikime (sakykime – testamente) viską viršija Teresės troškimas mylėti Jėzų be ribų: „Bažnyčios, mano Motinos, širdyje aš būsiu meilė“.

Naujoji Bažnyčios Daktarė šv. Teresė artima mūsų laikams. Žymus teologas Yves Congar pavadino šventąją „šviesa ant atominės eros slenksčio“. Būtent josios pavyzdį Paryžiaus kardinolas Jean Marie Lustinger nurodė Marso laukuose pereinantis metais susirinkusiam pasaulio jaunimui. Šv. Tėvas Jonas Paulius II, lankydamasis Lisieux, pastebėjo: „Šventieji niekada nesensta; senatis jiems negalioja. Jie nuolatos yra jaunystės Evangelijos liudytojai“.

Sesuo Teresė Bažnyčios Daktare paskelbta Misijų sekmadienį. Tai ne atsitiktinumas. Jau 70 metų ji yra pasaulio misijų globėja. Iniciatyva paskelbti sesę Teresę misijų Globėja ypatingai buvo persiėmus eskimų misionierių vyskupas Charlebois. Jo iniciatyvą parėmė viso pasaulio vyskupai. 1927 spalio 14 popiežius Pijus XI paskelbė Misijų Globėja šventąją, kuri niekada nebuvo misijų kraštuose, vien iš savo karmeličių vienuolyno klaužūros rėmė misionierių malda ir auka.

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 11

Beveik nieko ir nepirkdavome, o rengdavomės anksčiau įsigytais rūbais, todėl rėsykiais maisto sąskaita įstengdavome susitaisyti pusantro dolerio. Tiek kainuodavo pora bilių, ir kina, ir mes pasidarydavome sau šventę.

Bet pasitaikydavo ir visiškai likti be pinigų. Kartą penktadienio rytą – tą dieną Alma turėjo gauti algą – apsižiūrėjome, kad jau neturime net 10 centų autobuso bilietui jai nuvažiuoti į darbą. Atsimenu, rausmės visose kišenėse, peržiūrėjome stalčius, nes pėsčias Chicagoje nepavaikščiosi. Ir pagaliau kažkur užtikome užsimetusią 10 centų monetą. Šokinėjome iš džiaugsmo.

Pirmaisiais įsikūrimo Amerikoje metais visiems lietuviams buvo labai nelengva, nors kai prisimename su draugais tuos laikus, atrodo, visai neblogai gyvenome. Buvome jauni, ir materialinius vargus nustelbdavo mokėjimas džiaugtis tuo, ką turėjome.

Pradėjęs mokytis Illinois universitete, su keliais draugais įsteigiau sporto klubą „Lituanika“. Be to, mane pakvietė į universiteto lengvosios atletikos rinktinę. Buvau jau dvidešimt penkerių metų amžiaus ir negalėjau konkuruoti su juodaodžiais bėgikais, tačiau šuolių į tolį rungtyje dar pakako jėgų rungtis ir su jais. O lietuvių sportiniame sąjūdyje drąsiai save galėjau laikyti sportininku pačiame jėgų žydėjime ir dar bent porą metų dalyvaudavau įvairiausiose varžybose. Itin mėgau 100 metrų bėgimo distanciją. Pasi-traukiau iš JAV lietuvių aktyvaus sporto apie 1954 metus taip ir

„Džiaugiuosi, kad buvau maksimalistas“, teigia kunigas Robertas Grigas

Kunigas Robertas Grigas kartu su keliais bendražygiais 1987 m. rugpjūčio 23 d. prie A. Mickevičiaus paminklo organizavo garsųjį mitingą Juodojo kaspino diena paminėti. Tad rugpjūčio 23-osios išvakarėse jį ir pakalbino.

- Kaip išitraukėte į disidentinę veiklą?

- Jūs mane užklupote šiuo netikėtu klausimu. Kad ir kaip paprastai tai atrodo, vis dėlto sunku viską pasiskirti. KGB tardytojai aiškino, kad tai šeimos ir aplinkos įtaka. Tačiau, mano manymu, ši mano, kaip ir daugelio kitų disidentų, apsisprendimą lėmė vaikystės patirtis. Berods Borchesas yra pasakęs, kad visi mes ateiname iš savo vaikystės, ir tai aš laikau didžiausia Dievo dovana. Apgaudo šeimoje, kurioje buvo brandinamos katalikybės ir tautinių vertybių idėjos, kuri nemėgino prisitaikyti prie tuometinės sistemos. Gimiau 1960 m., kai pasipriešinimo banga buvo gero-kai atslūgusi. Būdamas vaikas nežinojau, ar tėvai dalyvauja organizuotame pasipriešinime, tačiau pasyvaus pasipriešinimo atmosfera tyrojo visur. Todėl mes, to meto vaikai, galbūt net jautriau nei suaugusieji jautėme nenorą priimti primityviai ir brutaliai brukamą naująją ideologiją. Nuo pačios vaikystės mane supo šeimoje ar giminių susitikimuose neslepamos kalbos apie Lietuvą, kuri buvo iki sovietų atėjimo, apie okupaciją, apie trėmimus, ypač apie labai skaudų ir ilgą mano tėviškėje (Dzūkijoje, prie Leipalingio) bei mamos tėviškėje (Suvalkijoje, netoli Vilkaviškio) vykusį partizaninį pasipriešinimą. Ir visi tie prisiminimai – perteikiantys tokią apčiuopiamą, ne knygoje išskaitytą, o žmonių išgyventą tiesą apie okupantų žvėriškumą, melą, o kita vertus, apie mūsų pasipriešinimo dalyvių didvyriškumą, nors kaimo žmonės bei artimieji gan blaiviai ir kritiškai žiūrėjo ir į rezistenciją. Pasi-priešinimo dalyviai buvo to paties kaimo kaimynai, tačiau ir jie darė klaidų, ir tai mano artimųjų kalbose buvo minima su skausmu. Tiesą sakant, niekas rimtai nesiginčijo ir nekvestionavo pačios pasipriešinimo idėjos, nors retkarčiais kalbose pasigirdavo apmaudo gaidelės, kad Vakarai mus apgavo, taip ir nesuteikė taip laukiamos paramos. Tačiau apskritai jautėsi didelė simpatija pasipriešinimui, Lietuvos laisvės idėjai ir tos agresijos bei jos padarinių atmetimas. Augdamas jau galėjau įžvelgti

ideologinę takoskyrą, atsirandančią tarp mano artimųjų ir visų lietuvių: vieni reiškė didesnę pritarimą, neafišuojamą susi-žavėjimą pasipriešinimo dalyviais, o kiti dūsaudavo sakydami, kad Amerika mus apgavo, išmėtė mūsų vyrus į miškus, ir jei tie vyrai nebūtų žuvę, gal dabar būtų naudingesni Lietuvai. Išgirdavau ir tokių minčių, kad galbūt lietuviams verčiau reikėtų stoti į komunistų partiją, užimti atsakingus postus ir iš vidaus stabdyti rusinimą. Taip jie tarnautų Lietuvai. Tačiau tokia prisitaikymo prie priešiškos jėgos doktrina buvo priešinga mano prigimčiai. Todėl visuomet labiau linkau prie tų, kurie gerė-josi laisvės kova. Turbūt tas vaikiškas, jaunuoliškas maksimalizmas, kai bet koks kompromisas ar susitaikymas su neteisybe atrodo bjaurus, yra gražiausias bruožas. Dabar džiaugiuosi, kad buvau toks maksimalistas.

Be viso to, didelę įtaką man darė tikėjimas. Visi mano šeimoje buvo praktikuojantys katalikai. Mama drąsiau išpažino savo tikėjimą, o tėvelis, tuomet dirbęs vidurinės mokyklos mokytoju, ne taip afišuodavo savo pažiūras, bet niekuomet nenusilenkė valdžios draudimams ir neišsiginčiodavo tikėjimo. Visa tai man davė teologinį ir moralinį pagrindą. Neverta slėpti, kad tais priespaudos metais pačioje bažnyčioje vyravo įvairios nuostatos ir nuomonės. Tačiau aš jau turėjau emocinę vaikystės patirtį, be to, iš lagerių ėmė grįžti labai patriotiškai nusiteikę kunigai ir seserys vienuolės, plito pagrindžio spauda, kūrėsi slapotos jaunimo grupės, „eucharizmo bičiuliai“. Susipažinęs su tais žmonėmis, kurių nuomonė taip sutapo su mano šeimos nuostatomis, aš kažkaip natūraliai perėmiau tą bažnytinę srovę, kuri propagavo aktyvius veiksmus be jokio kompromiso ar susitaikymo su esama padėtimi.

Taip tapau disidentu. Tapau pats to nepastebėdamas. Viskas prasidėjo nežymiai: tavęs prašo pasaugoti kokį nors lapelį ar leidinuką, perduoti jį kitam žmogui, galiausiai vieną rytą paduodę suprantį, kad esi disidentas, kad tave jau yra už ką teisti. Mano manymu, Dievas mums

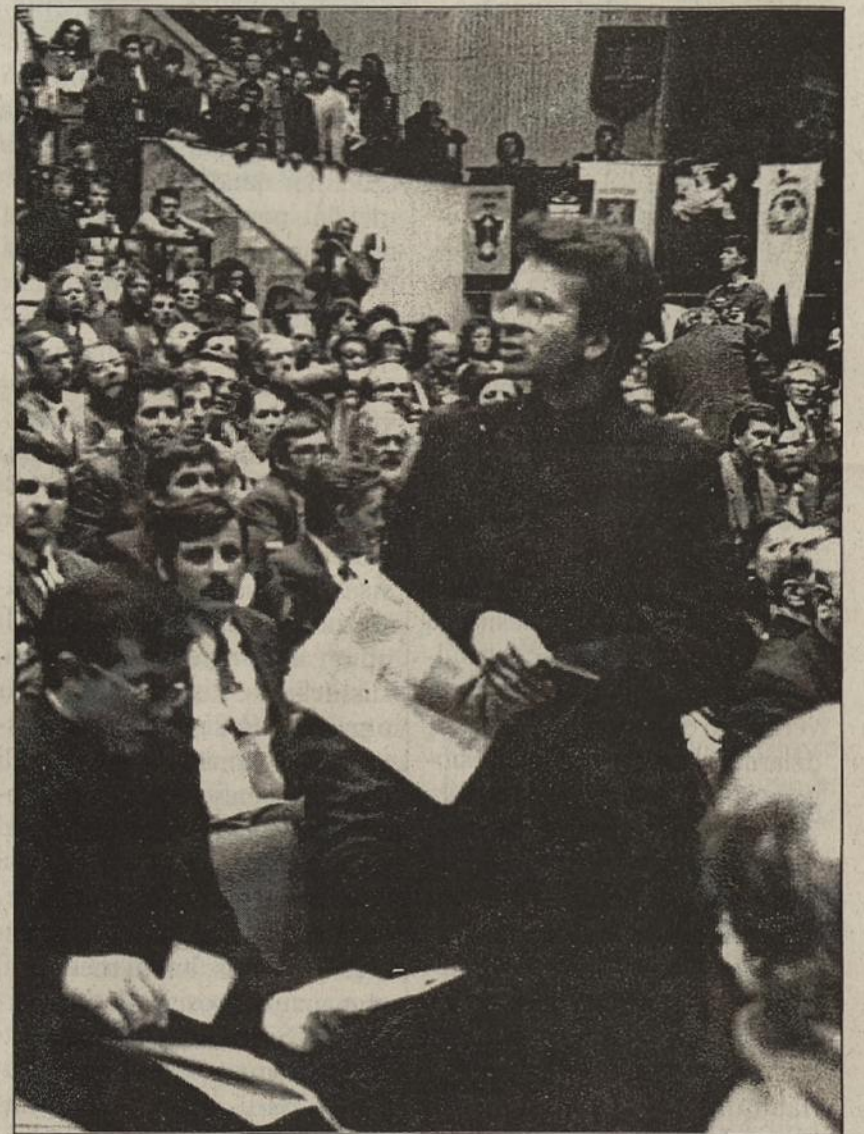
davė didžiulę dovaną – teisę nesusitaikyti su neteisybės prievarta, prieštaraujančia mūsų prigimčiai teisei į laisvę. Noras – kad ir nežymiai – pakenkti ar nepaklusti grobikams, nėra paaugliškas noras papokštauti ar ieškojimas tariamos arogancijos. Tai susiję su žmogaus prigimtimi.

- Ar ta sovietinė sistema buvo jus įbauginusi?

- Ši sistema mus visuomet spaudė – stipriau ar silpniau, priklausomai nuo to, kiek žmogus ryždavosi jai pasipriešinti. Baigęs vidurinę mokyklą ir įstojęs į Vilniaus pedagoginį institutą, susipažinau su stipriais, nepaprastai ryškios dvasios žmonėmis, kurių pažintį branginu ligi šiol. Tai buvo Julius Sasnauskas, Vytautas Bogušis, Vladas Šakalys, Antanas Terleckas ir Andrius Tučkus. Jūs, ko gero, patys pastebite, kad jie labai įvairūs savo veikimo būdais, pasaulėžiūra, tačiau tuo-

met mus vienijo bendros idėjos – Lietuvos ir žmonių laisvės gynimas, pasipriešinimas totalitarizmui. Mūsų kompanijos įvairovė, kuri dabar, nepriklausomybės laikais, neatrodo vienijanti, tada tapo mūsų stiprybės ir vienybės branduoliu. Tais laikais mes ėmėme vartoti aštriai liežuvių disidentų iš Maskvos parsivežtą žodį „disidentstvus-cij“ (disidentuojantis), kuriu apibrėždavome tą žmonių kategoriją, kuri dalyvaudama pasipriešinimo judėjime stengėsi neperžengti ribos, už kurios jau grėsė kalėjimai, lageriai ar dar baisesni dalykai. Tokių žmonių nevertėjo smerkti – visi suvokė, kad pasiryžusiems beato-dairiškam didvyriškumui nelikdavo beveik jokių galimybių išvengti įsigalėjusios sistemos gnauztų. Todėl aš ligi šiol stebiuosi protingu atsargumu katalikiškos vadovybės, kuri organizavo tuometinį pasipriešinimą

(nukelta į 5 psl.)

Kunigas Robertas Grigas steigiamajame Sąjūdžio suvažiavime Vilniuje
V. Kelero nuotr.

nenugalėtas šioje rungtyje.

Dabar po daugelio metų net jaučiu sąžinės priekaištus, kad tais laikais, kai iš esmės buvau sunkiai dirbusios savo žmonos išlaikytinis, beveik visus savaitgalius praleisdavau ne su ja, ne pagelbėdamas jai buityje, o sportuodamas, važinėdamas su krepšinio komandomis, dalyvaudamas įvairių visuomeninių organizacijų posėdžiuose. Tai gal buvo žiauru žmonos atžvilgiu. Tačiau per visus tuos metus ji man nėra dėl to pasakiusi nė vieno priekaišto žodžio. Žmonai, jos ištvermei ir kantrybei turiti būti dėkingas ir už sėmingą karjerą.

Vis dėlto metus pasimokęs įsitikinau, kad per daug sunku mums su žmona gyventi vien tik iš jos algos. Nusprendžiau eiti dirbti, o studijas tęsti Illinois universiteto vakariniame skyriuje. Tai, aišku, labai pailgino mano mokslų trukmę. Per semestrą pasirinkdavau dvi, kartais ir tris disciplinas, nors dirbant tai jau buvo labai sunku, ir pamažu, metai po metų, stūmiausi link savo pagrindinio tikslo – prestižinės aukštosios mokyklos inžinerijos bakalauro diplomo. Paskutinįjį egzaminą išlaikiau 1960-ųjų gruodžio mėnesį ir 1961 metų sausio 28 dieną man buvo įteiktas statybų inžinieriaus diplomai.

Per visą studijų laiką dirbau braižytoju inžinerijos kompanijoje, o ilgiausiai – paskutiniuosius trejus mokslų metus – firmoje „Maissner Consulting Engineering“. Vyriausiasis inžinierius ten buvo lietuvis, pokario bangos išeivis Eugenijus Bartkus. Šioje gana nemažoje firmoje iš viso dirbo apie šimtą žmonių ir tarp jų – net keliolika mūsų tautiečių. Dalis lietuvių, jau turinčių inžinierių diplomus, buvo įsidarbinę projektuotojais, o kiti, kaip ir aš, dar tik siekiantys juos įsigyti, plušome braižytojais.

MŪSŲ NAMŲ
DRAUGAS – DAILĖ

Dar mūsų šeimyninio gyvenimo pradžioje mes savo namus ėmėme puošti lietuvių dailininkų kūrinių. Pirmąjį paveikslą – tai buvo Adomo Varno tapybos darbas – mes sau padovanojome sutuoktvių pirmųjų metų progą. Mat prieš kurį laiką buvome sutarę, kad kai tik kuris gausime 50 centų monetą, įmesime ją į mano seną kojine. Atėjus pirmosioms jungtvių metinėms, jau buvome sutaupe 105 dolerius. Mes aplankėme tuo metu jau aštuoniasdešimties metų sulaukusį A. Varną jo dirbtuvėje ir papasakojome, kokia progą norime įsigyti jo kūrinių. Jis susijaudino ir 150 dolerių įvertintą paveikslą pasiūlė įsigyti už tą sumą, kurią turėjome, sakydamas: „Per visą mano ilgą gyvenimą dar nebuvo tokio atvejo, kad kas nors pirktų mano darbą sutauptomis penkiasdešimties centų monetomis“.

Po šio pirmojo pirkinio mes su Alma kartkartėmis įsigydavome kokį paveikslą. Metams bėgant, jau galėjome ir dažniau nusipirkti mums patikusių dailės darbų. Įsigijome ir keletą amerikiečių kūrinių, tačiau svarbiausia mūsų kolekcijos dalis – lietuvių dailininkų paveiksai. Bene didžiausias pasididžiavimas – Pietų Amerikos Gogenu vadinamo Jono Rimšos tapybos darbas. Mūsų namuose kabo daugiau kaip dešimt šio dailininko paveikslų.

Juožas Rimša didžiąją gyvenimo dalį gyveno Bolivijoje. Jis įkūrė pirmąją šioje šalyje meno akademiją ir buvo apdovanotas aukščiausiais valstybės ordiniais. Jono Rimšos kūrinių niekas neturėjo teisės išvežti iš Bolivijos be specialaus prezidento leidimo, nes jie buvo paskelbti nacionaliniu turtu. Dailininko paveiksai eksponuojami garsiausiose Pietų Amerikos muziejuose, puošia Buenos Airių ir kitų miestų rotušių pastatus.

Jono Rimšos jauniausioji sesuo, gyvenusi Argentinoje, buvo mano ir Almos klasės draugė iš gimnazijos Vokietijoje laikų. Kai 1958 metais su JAV lietuvių krepšinio rinktinė keliavome po Pie-

(nukelta į 4 psl.)

■ Baltijos jūros stambių miestų 2-oji tarptautinė konferencija, vykusį St. Peterburge, priėmė siūlymus plėsti transporto, prekybos, ekonomikos, kultūros integraciją regione. Vienas sprendimų numato St. Peterburgo plėtos strateginio plano integravimą į keletą bendraeuropinių programų. Baigiamieji dokumentai bus išsiųsti Europos Komisijai, Šiaurės Tarybai, JT, Baltijos šalims.

■ Spalio 11 d. specialus JAV pasiuntinys Balkanuose Richard Holbrooke Belgrade toliau derėjosi su Jugoslavijos prezidentu Slobodan Milošević dėl Kosovo krizės. Po spalio 10 d. septynių val. užtrukusių derybų Holbrooke sakė, jog "niekas nepasikeitė, padėtis tebėra rimta". Tuo tarpu Jugoslavijos agentūra Tanjug pareiškė, jog po derybų "yra visos prielaidos politiniam sprendimui", nes Saugumo tarybos reikalavimai praktiškai realizuoti, ką liudija spartėjantis padėties normalizavimas. Pasak JAV šaltinių, Holbrooke pasirengęs derėtis tol, kol bus vilties įtikinti Jugoslaviją nusileisti. Manoma, jog NATO pirmadienį priims sprendimą dėl oro smūgių, siekiant priversti Jugoslaviją patenkinti visus JT Saugumo Tarybos reikalavimus.

■ Spalio 10 d. šeši JAV bombonešiai B-52 nusileido Anglijoje. Pasak D. Britanijos gynybos ministro George Robertson, tai anaipol "ne tuščias gestas". Jugoslavija įspėjo kaimynines Balkanų šalis, kad jos nesikištų į Kosovo konfliktą. Tačiau Bulgarija ir Rumunija jau sutiko atverti savo oro erdvę NATO skrydžiams, nors ir neketina tiesiogiai prisidėti prie karo veiksmų.

■ Čėčėnijoje vykstantis Basažovo ir Radujevo šalininkų suvažiavimas pareikalavo, kad nedelsiant atsistatydintų prezidentas Aslan Maschadov (suvažiavimo rezoliucijoje Maschadov kaltinamas pilietinio karo kursytumu) ir nutarė atnaujinti Visaliaudinio čėčėnų tautos kongreso (panaikinto prezidento Džocharo Dudajevo sprendimu 1992 m.) veiklą.

Ir cukrus gali kenkti sveikatai

Dr. Juozas Kriauciūnas

Žmogui gyvuoti ir reikštis veikla reikia energijos. Energiją gaminti reikalingos medžiagos, panašiai kaip automobiliui gazolinas, kurios įvedamos organizman maistu. Žinome, kad pagrindinės maisto medžiagos yra vienos arba kelių rūšių cheminiai junginiai. Pagrindinės tų medžiagų yra: proteinai (baltymai), riebalai ir angliavandeniai (karbohidratai). Prie šių būtinų vitaminai ir nedideliais kiekiais mineralai bei metalai. Proteinai yra statybinė medžiaga organizmui (kūnui) augant ir atstatymui susidėvėjusių narvelių, pakeičiant juos naujais. Proteinų perteklius panaudojamas gaminti energiją. Riebalai ir riebaliniai junginiai reikalingi kūnui augant, taip pat susidėvėjusių narvelių, ypač kai kuriuose audiniuose (pvz., smegenyse) pakeitimui, bet daugiausia jie naudojami energijai gaminti. Angliavandeniai, jų dalis, naudojami jau minėtam tikslui – kūno augimui, sugedusių narvelių pakeitimui, ypač energijos gamybai, yra tiesioginis energijos šaltinis. Vitaminai padeda organizmui įvedamas organizman maisto medžiagas tinkamai naudoti, mineralai ir metalai, nors ir mažais kiekiais, reikalingi organizmui gyvavimui ir sveikatai.

Organizmas, kūnas, su maistu gaudamas pakankamai aukščiau minėtų medžiagų, gali gyvuoti ir reikštis veikla. Kai organizmas tų maisto medžiagų, vienos ar kelių, negauna arba gauna per mažai, arba jos organizmo dėl kurių nors priežasčių nepasivadinamos, organizmas, kūnas nukenčia. Dėl to kūnas gali pilnai neišsivystyti, neišaugti, susinešiojusios kūno dalys ir organai negali būti pilnai atstatomi, organizmas susserga, gali reikštis negaliomis. Kūno ligotumą ir nepajėgumą, įvairiai pasireiškiantį, gali sukelti ir tų būtinų maisto medžiagų, vienos ar kelių, per gausus organizman įvedimas, kai tų medžiagų organizme darosi nuolatinis perteklius. Šiuo straipsniu noriu atkreipti dėmesį į vieną maisto sudėtinę dalį, priklausančią angliavandeniams (karbohidratams). Tai vadinamieji cukrūs, kurių per gausūs kiekiai maiste

kenkia žmogaus sveikatai ir pajėgumui. Cukrumis vadinamų medžiagų yra keliolika, nors pagrindinės juos sudarančios cheminės medžiagos yra trys: gliukozė, fruktozė ir galaktozė. Didžioji sudedamoji cukrų dalis yra gliukozė. Fruktozės dažnai yra mažesni kiekiai, o galaktozės ne visi cukrūs turi. Visi augaliniai maisto produktai turi daugiau medžiagų gaminti gliukozę, bet jų yra mėsoje bei riebaluose. Fruktozės didesnius kiekius turi vaisiai, uogos, arbūzai ir dauguma šakniavaisių (morkos, cukriniai runkeliai, raudoni burokėliai ir pan.) bei medus. Galaktozė yra pieno ir jo produktų cukrus, bet tik kol pienas neraugintas. Saldymui vartojamas cukrus susideda iš gliukozės ir fruktozės.

Cukrų sudėtinų dalių saldumas, patiriamas žmogaus skonio organų, yra skirtingas. Jeigu saldymui cukraus saldumą laikytume vienetu, tai gliukozę sudaro trys ketvirtadaliai to saldumo, fruktozė – vienas ir trys ketvirtadaliai, o galaktozė – vienas trečdalis. Tačiau cukrų saldumas nulemia cukrų karingumą, nes jų kiekvienas gramas teikia apie 4 kalorijas.

Cukrūs, patekę į žmogaus kraują, naudojami energijai gaminti. Energijai gaminti nesunaudojamas cukrus paverčiamas riebalais ir tie kraunami kūne energijos gamybos atsargai. Kai tui atsargų kūnui nereikia naudoti, tai jos vis didinamos (dėl cukrų įvedamo pertekliaus). Žmogus darosi riebulis, nutukėlis. Tokio žmogaus širdis turi sunkiai dirbti kūno kraują varinėjant, sąnariai, ypač kojų, kenčia didelį svorį keldami. Riebalai terpiasi į kūno organus ir stabdo jų veiklą, ypač širdies, kepenų, raumenų ir kt. Nutukėliui sunku pasilenkti, pasisukti, atsistoti ir pan. Toks yra matomas fizinis žmogaus nepajėgumas, bet yra ir daugiau sveikatai kenkiančių reiškinių.

Cukrų apdorojimą organizme tvarko insulinas, kurį gamina kasa (pancreas). Kai cukrų kraujyje yra daug, tai kasa turi gaminti daug insulino. Insuliną gamina narveliai pervargsta ir sunyksta, ir organizmas nesuspėja jų pakeisti naujais. Nepakan-

Kaune rudeniskai lyja

V. Kapočiaus nuotr.

kamai insulino kraujyje esant, kraujyje yra daug netvarkomo cukraus, kas reiškiasi cukralige (diabetu). Dažnai tokią cukraligę galima gydyti cukraligės dieta, kartais reikia vaistais kelti dar šiek tiek gaminamo insulino veikimą, o kartais yra būtinas insulino įvedimas išvirkštinu. Kai kurims cukralige sergantiems šiek tiek pagelbėja išvirkščiama insulinas, ypač gausios vienetinės dozės. Bet tada insulinas darosi neveiklus, nes dideli kiekiai stabdo gamybą kai kurių liaukų hormonų, kurie padeda organizme sudoroti cukrus. Padėtis darosi beviltiška – insulinas neveikia, vyksta sveikatos menkėjimas, vedas į mirtį. Kiekviena cukraligė, ypač nepakankamai kontroliuojama, sukelia sveikatos pakenkimus. Tai akies lęšiuko drumzlėjimas – katarakta, akies dugno retinos plėvelės, būtinos matymui, nykimas, kūno arterijų užsikimšimas, pasireiškias širdies atakomis, kraujyje išsiliejimu smegenyse (stroku), plaučių, kepenų ir inkstų gedimais ir kt. Gausus insulino kiekis kraujyje didina kraujyje esantį cholesterolį, ypač blogai, o tas žeidžia širdį ir arterijas.

Naujesni tyrimai parodė, kad, kraujyje esant nuolatiniam cukrų pertekliui, kūno narveliai neįstengia susidoroti su narvelyje esamu cukrumi, kuris tada sudaro lipnią masę, nepašalinamą iš narvelio, kenkiančią narveliui, ir galiausiai narvelį sunaikinančią. Rasta, kad žmogaus kūno narveliai gali skilti ir taip pakeisti mirusius narvelius tik apie 70 kartų. Cukrų pertekliams sunaikinti narveliai verčia greičiau, per trumpesnę laiką išseikvoja tą 70 kartų narvelių skilimo ga-

limybę. Tos galimybės narveliams netekus, kūnas sensta. Tai ankstesnės senatvės su jos fizinėmis ir protinėmis negaliomis, vedančiomis į mirtį, priežastis.

Pastebėta, kad pastaraisiais porą dešimtmečių daugėja cukraligę turinčių suaugusių žmonių, ypač Amerikoje. Rasta ir tos ligos apsestų žmonių daugėjimo priežastis – vis didėjantis cukrų kiekio maiste naudojimas. Daugelis žmonių, ypač civilizatuose pasaulio kraštuose, per daug valgo, per daug maisto medžiagų įveda į organizmą, o kai dar padidina cukrų kiekį maiste, kas ypač žymu dabar Amerikoje, tai organizmą verčia tapti turinčiu cukraligę. Štai cukrų suvartojimo didėjimo duomenys Amerikoje. Kiekvienas amerikietis vidutiniškai (žinoma, vienas daugiau, kitas mažiau) per metus sunaudojo cukraus: 1972 m. – 145

svarus, o 1997 m. – 150 sv.; bealkoholinių, saldžių gėrimų (soft drinks) 1988 m. – 33 galionai asmeniui, 1997 m. – 42 gal.; nutukėlių buvo 1962 m. – 25%, 1994 m. – 35%, moterų net 37%. Cukralige sergančių 1982 m. buvo 24%, 1993 m. – 31%.

Taigi matome, kad žmogus savo geresnei sveikatai palaikyti privalo riboti maisto kiekius, o juose ir angliavandenių, ypač cukrus, kurių daug yra saldiuose maisto gaminiuose ir saldiuose gėrimuose. Saldumynų grupei priklauso: saldainiai, šokoladas, pyragaičiai, pudingai, saldinti ir sustiprinti pieno gaminiai (milkshake, jogurt) ir, žinoma, visokie sirupai, grynas cukrus ir medus. Nutukėliai laikytini žmonės, kurie sveria keliolika (ne keleta) svarų daugiau, negu nustatyta pagal jų ūgį ir amžių.

Spauda ir tautinė sąmonė

(atkelta iš 2 psl.)

prapliupusios tautinės pakraipos publikacijos pradėjo rodytis vis rečiau. O Lietuvos visuomenė – politiškai nelabai stabili, nes dar neatsikratyta baimės, vadovaujamosi atsargumo jausmu. Antra vertus, be maži penkiasdešimt metų gaudinti "buržuazija", "nacionalistais" ir t. t. ne visi gerai suprato, kas yra kas. Todėl daugelis pradėjo atsargiai žiūrėti į kraštutines tautiškos pakraipos partijas bei jų lyderius. Spaudoje pagausėjo straipsnių, kuriuose apie daugelį tokių veikėjų buvo užsimenama su pašaipėle.

O juk tautiškumas turi būti propaguojamas kiekviename laikraštyje, kiekviename žingsnyje. Todėl Lietuvos valdžia turi skatinti laikraščius, propaguojančius tautines mintis.

**Padovanokite
"Darbininko"**

*prenumeratą
savo pažįstamiems
bei draugams
švenčių proga!*

**Prenumerata
metams - tik \$30.**

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 11

(atkelta iš 3 psl.)

tų Ameriką, mane lydėjo žmona. Būdami Buenos Airėse, mes aplankėme savo klasės draugę. Ji mus supažindino su savo broliu dailininku Jonu Rimša ir mes kartu pietavome. Tarp mūsų iš karto užsimazgė dvasinis ryšys. Tuomet nusipirkome pirmąjį jo darbą. Tai akvarelė, kuri taip tviska spalvomis – net sunku patikėti, jog naudotasi vandeniniais dažais. Dažnai į ją atidžiai išžiūriu ir, keista, dar vis pamatau kažką nauja.

Grįžęs į Čikagą, ėmėme susirašinėti su Jonu Rimša. Po kurio laiko pasikviečiau jį atvykti į Ameriką ir pagyventi mūsų namuose. Jis atsivežė apie šešiasdešimt savo paveikslų, ir galėjome surengti pirmąjį jo tapybos parodą Čikagoje, sukėlusią didžiulį susidomėjimą. Išleidome labai geros kokybės Jono Rimšos darbų katalogą. Du trečdaliai parodos paveikslų buvo parduota, nors pagal lietuvių dailės standartus jie buvo gana brangūs.

Susidarė apvali suma, ir tai leido įgyvendinti didžiąją Jono Rimšos gyvenimo svajonę – apsilankyti ten, kur gyveno ir kūrė jo ikvėpėjas Gogenas. Iš mūsų namų Čikagoje 1966-aisiais jis pusmėčiui nuyko į Taičio salą. Ši kelionė labai stipriai paveikė Jono Rimšos vėlesnę kūrybą. Į JAV jis grįžo su nemažu eskizų ir jau baigtų paveikslų nešuliu. Vienas darbų, kurį tuomet jis parsivežė iš Taičio, dabar kabo mūsų namuose. Tai dailininko dovana.

Tuo metu Jono Rimšos sveikata jau buvo stipriai pairusi. Kaip jis man pasakojo, atvykus į Pietų Ameriką, jaunystės laikais jam

pasitaikė daug vargo regėti – būdavo, kai miegoti tekdavę parkuose ant suoliukų, tik laikraštį pasitiesus ir, be to, visai alkanam. Vėliau jis šiaip taip įsikūrė, ilgainiui išgarsėjo. Turtingu netapo – tai, atrodo, nelabai jam ir rūpėjo – bet ir skurdo laikai baigėsi. Vis dėlto sunki jaunystė atsiliepė plaučiams. Čikagoje žiemą Jonas Rimša jautėsi blogai – duslo, kosėjo, šaltu oru beveik negalėjo iškelti kojos iš namų. Reikėjo jį skubiai išvežti į šiltesnio klimato vietovę. Algirdui Gustaičiui padedant, dailininką perkėlėme Kalifornijon, į Santa Moniką.

Ten jį iš pradžių globojo viena lietuvių šeima, vėliau, apsipratęs jis išsinuomavo kambarį su virtuve motelyje. Aplankiau jį Santa Monikoje ne kartą. Gyveno Jonas Rimša ne kažin kaip, nors galą su galu sudurdavo. Svarbiausia jam buvo kūryba – tapė ir tuomet, jau aštuntąjį dešimtį eidamas. Beje, į Santa Moniką pas jį kartais užsukdavę ir meno žmonės iš Lietuvos.

Mirė Jonas Rimša 1978 metais, beveik septyniasdešimt penkerių sulaukęs. Deja, kai kurie jo paveikslai kažkur dingę. Vėliau graužiausi, kad nepasirūpinau organizuoti jų apsaugojimo – būtų dar didesnė jo darbų kolekcija pasiekusi Lietuvą. Guodžia tai, kad prisidėjau įtikinant dailininką padovanoti tėvynei didžiąją dalį jo turėtų paveikslų. Sakydavau: "Jonai, negali sugrįžti gimtinėn pats, tai tegul grįžta nors tavo kūryba".

Jonas Rimša susirašinėjo su tuometiniu Lietuvos dailės muziejaus direktoriumi Pranu Gudynu, kuris kvietė jį atvykti į Lietuvą. Bet dėl silpnos sveikatos jis jau nesiryžo leistis į tokią kelionę – taip ir mirė neaplanęs tėvynės. Tačiau dailininkas sutiko dovanoti savo paveikslų kolekciją Lietuvai ir perdavė man 27 dideles savo drobes, kad organizuočiau jų pervežimą. Paveikslus iš pradžių atgabenome į mūsų namus, nuėmėme nuo rėmų, susukome į ritinius ir, sovietų ambasadoje dirbusio R. Mališausko dėka, išsiuntėme į Lietuvą.

Po kelerių metų pasitaikė atvykti į Vilnių tuo metu, kai vyko

Jono Rimšos darbų paroda. Vaikščiojau po sales ir dar kartą grožėjausi jau tėvynėje esančiais dailininko paveikslais.

Labai vertinu ir šviesaus atminimo Stasio Krasausko kūrybą. Padėjau surengti jo pomirtinę darbų parodą Čikagoje, Jaunimo centre. Didžiuojamės savo namuose turį kelis Stasio Krasausko paveikslus.

Išigijau ir keletą Vytauto Kasiulio, taip pat išeivijos jaunosios kartos dailininkės Giedrės Žumbakienės paveikslų. Iš Lietuvos atsivežiau porą simbolinės dvasios K. Šimonio drobių. Labai patinka spalvų vaivorykštė trykštanti Dalios Kasčiūnaitės kūryba. Parsivežiau į Čikagą ir jos darbų. Mūsų kolekcijoje –penki Australijos lietuvių portretisto Vlodo Meškėno paveikslai. Tarp jų –mano ir Almos portretai. Beje, jis laikomas vienu iškiliausiu Australijos dailininku, nors Lietuvoje mažai žinomas.

Paivairindamas mūsiškę, daugiausia lietuvių dailininkų darbų kolekciją, kelias drobes atsivežiau iš Lenkijos. Vieną kitą paveikslą nusipirkau ir Meksikoje, kai su išeivijos krepšinio rinktine ke liavome po Pietų Ameriką.

**SUSITIKIMAI SU LIETUVIAIS
VISUOSE KONTINENTUOSE**

Pirmoji mūsų, lietuvių, krepšinio rinktinės išvyka už JAV ribų buvo surengta 1958 metais po Pietų Amerikos miestus. Susiruošti į šią kelionę mus paskatino dabar jau miręs iškilus išeivijos veikėjas, mecenatas Juozas Bačiūnas. Jis apvažiavo Argentinoje, Brazilijoje, Urugvajuje gyvenančių lietuvių kolonijas ir grįžęs man pasakojo apie visišką jų nutautėjimą. Nusprendėme, kad reikia pamėginti kaip nors atgaivinti tenykščio jaunimo tautinę savimone. Įtikinau Juozą Bačiūną, kad sportas geriausiai gali patraukti visai abejingą lietuvių mūsų tautiečių, gyvenančių Pietų Amerikoje, jaunąją kartą.

(bus daugiau)

Dėmesio verti rinkimai

New Yorko lietuviams gerai pažįstamas senatorius Alfonse M. D'Amato šių metų rinkimuose į Amerikos Kongresą ketvirtą kartą siekia sekantiems šešiams metams būti perrinktu į Amerikos Senatą.

Po pirmojo išrinkimo, 1980 metais, kalbėdamas Senate ir tarptautinėse konferencijose smerkė Sovietų Sąjungą, pavergusią daugelį tautų ir sunaikinusi jų nepriklausomybes. Ypač daug palankumo parodė lietuvių tautos atsparumui ir kiekviena proga visur rėmė lietuvių išeičių politinius siekimus.

Gorbačiovo valdymo metu negavęs leidimo lankytis Pabaltės respublikose, pasiryžo slapta patekti į Lietuvą, pereidamas Lenkijos-Lietuvos sieną. Tą sužinojusi Maskva Lietuvos pasienio policijai sustiprinti atsiuntė skaitlingą, žaliomis kepurėmis papuoštą, ginkluotą, pasienio KGB brigadą, kuri prie sienos jį pasitiko ir gražino atgal.

Tuoju po Sovietų Sąjungos sugriuvimo jis buvo pirmasis oficialiai vykęs į Pabaltės sostines ten vietoje susipažinti su padėtimi, o grįžimą atgal suderino, kad 1991 m. vasario 17 dieną galėtų dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Kultūros Židinyje. Čia susirinkusiems jis pasidalino pačiais paskutiniaisiais, prieš dvi dienas patirtais įspūdziais Pabaltės valstybių sostinėse ir atpasakojko išsamų savo pokalbį su Sąjūdžio vadovu, tuo laiku jau Lietuvos Respublikos Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu. Senatoriaus pranešimas susirinkusiųjų 18 kartų buvo pertrauktas garsiais plojimais. Lietuvos vyriausybė dar nebuvo Amerikos pripažinta. Grįžęs į Washingtoną Senate įnešė rezoliuciją, ragindamas Amerikos vyriausybę pripažinti Lietuvą suverenia valstybe.

New Yorko lietuviams yra gera proga ši asmenį dabar paremti ir balsavimo dieną už jį balsuoti.

M. L.

Lietuvos Vyčių 85-tas seimas Waterbury, CT

Lietuvos Vyčių 85-tas seimas, kuris įvyko pirmą savaitgalį rugpjūčio mėn. Waterbury, CT, sutraukė daugiau kaip 200 delegatų bei svečių iš visų JAV-jų. Seimas, prasidėjęs rugpjūčio 5 d. kelione į Foxwood Casino, praėjo su pasisekimu.

Rimta seimo veikla prasidėjo kitą dieną vėliavos pakėlimu prie Waterbury savivaldybės ir burmistro Philip Giordano sveikinimu. Po atidarymo buvo aukojamos mišios Šv. Juozapo bažnyčioje.

Per seimą buvo surinkta daugiau kaip \$40,000 įvairioms labdaroms bei organizacijoms. Tarp jų buvo: Aid to Lithuania, Šv. Kazimiero gilda, Lietuvos Vyčių fondas, Šiluvos koplyčia Washingtone, DC. Beveik pusė šios sumos buvo testamentinis palikimas veiklaus nario a. a. Vincento Boris, kuris paskyrė \$15,000 "Aid to Lithuania" ir \$5,000 Vyčių žurnalui "Vytis".

Daugiau kaip 300 narių dalyvavo seimo bankete, kur klausėms įvairių atstovų kalbų bei šokom grojant Joe Thomas grupe. Tarp kalbėtojų buvo Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Sakalauskas. Jis dėkojo Vyčiams už jų gerus darbus Lietuvai. Taip pat kalbėjo apie pozityvius aspektus mūsų tėvų žemėje.

Tarp sveikinimų raštu buvo vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus, prel. Algimanto Bartkaus, "Darbininko" redaktoriaus Juliaus Kelero ir kt.

Lietuvos bičiulio žymeklis buvo įteiktas Cornelius Richard Catena, kuris yra prezidentas Amsterdamo, NY, Memorial Health System. Jis su 100-ta Amsterdamo kuopa koordinavo ir padėjo į Lietuvą nusiųsti įvairių vaistų ir medikamentų, kurių kaina viršijo 2 milijonus dolerių. Bankete dalyvavo ir jo žmona su vaikais.

Lietuvos Vyčių studentijai buvo įteikta apie \$7000 stipendijoms.

Lietuvos Vyčių Fundacijos rašymo konkursą laimėjo: 1) Matthew Anderson (141 kp, Bridgeport, CT), 2) Bruno Rutkūnas (110 kp, Maspeth, NY) ir Julia Malinauskas (152 kp, Long Island, NY). Iš viso paskirta \$600.

Garbės narystės buvo suteik-

tos: Clemencine Miller (141 kp, Bridgeport, CT) ir Agnes Mickūnas (3 kp, Philadelphia, PA).

Per uždaarymo mišias 4-tas Vyčių laipsnis buvo įteiktas 41 nariui. Mišias Šv. Juozapo bažnyčioje koncelebravo: parapijos klebonas kun. Pranciškus Karvelis, kun. Paulius Sabulis, Hartfordo arkivyskupas Daniel A. Cronin, prel. Juozapas Anderlonis, Lietuvos Vyčių dvasios vadas ir prel. Algimantas Bartkus.

Kitų metų Vyčių seimas įvyks Philadelphiajoje, PA, o 2000 metais - Los Angeles, CA.

"Džiaugiuosi, kad buvau maksimalistas", teigia kunigas Robertas Grigas

(atkelta iš 3 psl.)

judėjimą. Mums, vis labiau įsipriešinimo veiklą įsitraukiantiems jaunuoliams, dvasiniai vadovai padėdavo atrasti emocinį balansą. Slaptose susikaupimo valandose, pamoksluose bei privačiuose pokalbiuose jie visuomet akcentuodavo mūsų teologinę, moralinę, psichologinę elgesio pusę, nuolat primindami, kad pakliuvus į KGB nagus visuomet yra didelė galimybė palūžti, išsigąsti ir pasiduoti. Tie veiklūs kunigai mums nuolat kartodavo, kad kuo žmogus labiau savim pasitiki ir jaučiasi esąs didelis kovos vadas, tuo didesnė galimybė jam greitai palūžti ir ištižti. Privilejome elgtis nuolankiai ir kukliai, siekdamai savo laisvės idealo. Tai turėjo tapti bendro tikslo siekimu, o ne mėginimu kaip nors išskelti tik savo asmenybę. Sovietinio disidentizmo istorijoje yra nemažai atsitikimų, kai trokštantys būti lyderiais disidentai suminti neištvėrdavo, išsiduodavo ir įpainiodavo draugus. Todėl kunigai, nuolat primenantys tokius dalykus, mums suteikė puikų pasirengimą.

Visi buvome tarsi filtruojami per tą dramatišką ir pamokančią istoriją sieta. Išmokome remtis ne tais pragmatiniais dalykais, o doros vertybėmis. Žinojome, kad negalėsime išlaisvinti Lietuvos, pirma neišlaisvinę savo vidaus, nes bet kuri kova turi prasidėti viduje. Todėl, turė-

Iš Lietuvių Fronto Bičiulių poilsio ir studijų savaitės, Dainavoje, 1998 rugpjūčio 16-23. Studijų savaitėje buvo diskutuojami įvairūs klausimai. Nuotraukoje matome tą progą posėdžiavusius Lietuvių Fronto Bičiulių Tarybos narius: (iš kairės) Jonas Urbonas, Juozas Ardys, Viktoras Naudžius, dr. Zigmas Brinkis, Juozas Baužys, dr. Vacys Šaulys, dr. Kazys Ambrozaitis, Vytautas Volertas, Vytautas Petrulis ir Algis Raulinaitis. Jono Urbono nuotr.

dami tokį paruošimą ir suprasdami, kad vien fizine mirtimi mūsų veikla nesibaigs, galėjome įveikti baime, nes baisiausias dalykas, kuriuo mus galėjo gąsdinti sistema, buvo mirtis.

Viskas, kuo Saugumas mus gąsdino, buvo beprasmiška, nes mes rėmėmės į tikėjimą ir maldą. Ne kartą per tardymus Saugume girdėdavome, kaip grieždami dantimis saugumiečiai mus keikė: "Uch, šitie fanatikai". Mums ir mūsų draugams buvo juokingi kagėbistų pasiųstų tardytojų mėginimai papiški mus pinigais ar pažadais suteikti galimybę išvykti į užsienį. Karštesnio būdo jaunuoliai ir aštraliežuviai gan piktai išsityčiodavo iš šių mėginimų juos užverbuoti. Nepaisant to, baisūs grasinimai versdavo sudrebėti žmogiškąją dvasios pusę. Tuomet galėdavai atsiremti tik į tikėjimą. Nedaug pasaulyje yra tokių žmonių, kaip sesuo Nijolė Sadūnaitė, kuri neturi įgimto baimės jausmo ir visuomet laikosi drąsiai.

1969-1972 metais, kai

prasidėjo tautinio sąjūdžio atgimimas, gintis nuo Saugumo klastų labai padėjo pogrindyje išleista knygelė "Kaip laikytis tardymo metu". Joje buvo surinkti LSSR bei SSRS baudžiamųjų kodeksų straipsniai. Prie kiekvieno straipsnio buvo komentaras, kaip turi laikytis, kai esi kaltinamas pagal konkretų straipsnį, kaip atsakinėti ar neatsakinėti į tardytojo klausimus. Ta buvo labai gera praktikos mokykla, ir patys saugumiečiai per tardymus tą knygelę labai keikė.

- Ar Jums nebuvo skaudu, kai atgavus Nepriklausomybę Jūsų bendražygiai išsisklaidė kas sau? Kodėl taip atsitiko?

- Aš jau mėginau tai paaiškinti ir sau, ir kitiems. Dabar atrodo keista, kad tokių skirtingų pasaulėžiūrų žmonės anuomet sukūrė tokią vieningą grietį, apibrėžtą pasipriešinimo barikadą prieš okupaciją, moralės normų ir laisvių pažeidinėjimą. Tuomet mus iš tiesų vienijo bendra nepriklausomybės neaktis ir visuotinai vykdomas nutautinimas. Tai buvo tokia bendra nelaimė, kad tie skirtingumai lyg ir išnyko, nors jau tuomet išsiskyrė kelios ryškesnės grupės. Katalikiškojo pasipriešinimo judėjimo dalis daugiau siekė atgauti ne tik valstybę, bet ir tikėjimo laisvę. O tautiškąją demokratiją, kuriai priklausė dauguma mano anks-

Iš LF Bičiulių studijų savaitės 1998 m. Dainavoje. Rugpjūčio 20-ta buvo skirta Lietuvių Bendruomenės klausimams. Matome – posėdyje moderatorių dr. Zigmą Brinkį, buvusį JAV LB Tarybos prezidiumo p-ką. Už stalo – JAV LB Tarybos ir JAV LB su Lietuvos Seimu komisijos narys Juozas Ardys, Komisijos pirmininkė Liūda Rugienienė ir JAV LB Krašto valdybos p-kė Regina Narušienė. Kalba – PLB-ės pirmininkas Vytautas Kamantas. Jono Urbono nuotr.

Dail. M. B. Stankūnienės viešnagė Lietuvoje

Šią vasarą chigagietė dailininkė M. B. Stankūnienė buvo nuvykusi Lietuvon, kur ji buvo pagerbta, susilaukė reikiamo dėmesio ir įvertinimo. Jai buvo įteiktas Vilkaviškio rajono Garbės pilietės pažymėjimas, kurį perdavė pats rajono meras Juozas Mačys.

Dail. M. B. Stankūnienė buvo plačiai atžymėta Vilkaviškio krašto laikraštyje "Santaka".

Šio laikraščio liepos 28 d. numerio pirmame puslapyje buvo išspausdinta dail. M. B. Stankūnienės nuotrauka, kartu su Vilkaviškio rajono meru Juozu Mačiu ir vicemeru Juozu Šuliausku. Čia taip pat rašoma, kad pernai, kuomet buvo minimos Vilkaviškio herbo 300-sios metinės, jai buvo suteiktas rajono garbės pilietės vardas, tačiau šio vardo regalijos buvo įteiktos tik šiomet, kuomet pati M. B. Stankūnienė lankėsi tėvynėje.

"Santakos" rugpjūčio 1 d. laidoje idėtas platus rašinys, pavadinamas "Dovanų karalius mirė, karalienė – ne". Jis pradėdamas taip: "Sakoma, jog dovanų karalius – miręs. Bet karalienė – tikrai gyva. Ir mes, vilkaviškiai, ją turime. Tai Chicagoje gyvenanti kraštiečių dailininkė Magdalena Birutė Stankūnienė. Reikia tik pamatyti, kokių savo šeimos relikvijų, savo daiktų ji padovanojo Vilkaviškio krašto muziejui. Čia, o taip pat Viešojoje bibliotekoje, gėrimasi ir jos paveikslais. Dovanų karalienė ją vadina ir Vilnius ir Kaunas, ir žemaičiai, ir kaimynai marijampoliečiai. Įvairiems muziejams

čia išvardytų vilniečių, dalis pirmiausia kalbėjo apie valstybės bei tautos galių stiprinimą. Vis dėlto tie skirtumai buvo

(nukelta į 7 psl.)

ir kitoms kultūros įstaigoms Lietuvoje ji padovanojo per 300 savo paveikslų".

Rašinio autorė Birutė Pavlovičienė toliau rašo apie būsimo dailininkės atėjimą į pasaulį 1925-aisiais, Trijų Karalių dieną, tuometinio Šunskų valsčiaus Oželių kaime. Rašoma apie jos vaikystę ir apie Lietuvoje patirtas skriaudas: tėvo nušovimą per 1941 m. trėmimus, lagerius, kur dešimtmetį praleido jos motina, sūnelio mirtį Vokietijoje.

Skaitytojais supažindinami su dailininkės pirmaisiais darbais išsivijoje, jos parodomis, pomėgiu keliauti. Lankantis Izraelio lyje kartu su jau mirusiu vyru Jonu, susizavėjo idėja dovanoti Lietuvai šeimos relikvijų, savo daiktų, nes paveikslai, kaip dvasinės vertybės, gali labiausiai suvienyti išblaškytą tautą.

Dabar ji keliaujanti jau tik vien Lietuvon, kur šiomet atsisvežė ir savo seserį Salomėją. Dailininkės išvykos, bendravimas su žmonėmis savotiškai ją "pakrauna". "Po to vėl dirbu, piešiu, kuriu ir galvoju, kam visa tai padovanosiu", - kalba dail. M. B. Stankūnienė "Santakos" puslapiuose.

Straipsnis pailiustruotas trimis nuotraukomis. Vienoje iš jų dailininkė matoma su vilkaviškietiu Juozu Mykolaičiu, su kuriuo Magdalena mokėsi Oželių pradžios mokykloje ir su kuriuo prisiminė 1941 m. birželio mėnesio tragediją.

Apie dail. M. B. Stankūnienę teko matyti aprašymų įvairių vietovių Lietuvos spaudoje, kuri mane pasiekė Chicagoje. Tai vis gražūs, entuziastingi chigagietės pastangų įvertinimai. Tokių rašinių sąrašas reikėtų įrikiuoti straipsnius, pasirodžiusius "XXI amžiuje", "Lietuvos aide"

(nukelta į 7 psl.)

Jauniausias sporto meistrė - vienuolikametė stalo tenisininkė Laima Balaišytė. Ji SSRS sporto meistrės normą įvykdė 1959 m. balandžio mėn.

Masiškiausios sporto varžybos, kuriose dalyvavo per 1 000 000 sportininkų, įvyko 1981 - 1982 m. Tai septintoji Lietuvos spartakiada.

Masiškiausias sporto renginys, kuriame dalyvavo apie 1,4 mln. žmonių, įvyko 1981 - 1984 m. Tai sveikatos ir sporto olimpiada "Iš Nemuno krašto - į olimpinės aukštumas".

Alpinizmas

Aukščiausias įkopus - 8848 m virš jūros lygio - vilniečio Vlado Vitkausko. Jis 1993 m. gegužės 10 d. įkopė į aukščiausio pasaulyje kalno - Everesto (Eurazija, aukštis - 8848 m), dar vadinamo Džomolungma (tibetietiška), Sagarmata (nepalietiška), - viršūnę ir pirmą kartą virš jos iškėlė Lietuvos vėliavą.

Į daugiausia aukščiausių žemynų viršūnių -6- užkopė vilnietis Vladas Vitkauskas. Jis 1993 m. gegužės 10 d. įkopė į aukščiausio pasaulyje kalno - Everesto (Eurazija, aukštis - 8848 m), 1994 m. birželio 12 d. į Makinlio (Šiaurės Amerika, aukštis - 6194 m), 1994 m. gruodžio 5 d. į Vinsono (Antarktida, aukštis - 4897 m), 1995 vasario 5 d. į Kilimandžaro (Afrika, aukštis 5895 m), 1995 m. lapkričio 2 d. į Kosciuškos (Australija, aukštis 2228 m) ir 1996 m. vasario 25 d. į Akonkagvos (Pietų Amerika, aukštis - 6959 m) kalnų viršūnes. Visose šiose viršūnėse V. Vitkauskas buvo iškėlęs tą pačią Lietuvos vėliavą. Šią vėliavą jis taip pat buvo iškėlęs ir aukščiausiose Kaukazo bei Alpių viršūnėse: Elbruse (aukštis - 5642 m) 1994 m. rugpjūčio 4 d. ir Monblane (aukštis - 4807 m) 1995 m. liepos 16 d.

Jauniausi alpinistai - Mindaugas Koncė 6 m. 10 mėn. 2 d. amžiaus ir Eglė Šukytė 7 m. 6 mėn. 10 d. amžiaus, dalyvavę Lietuvos alpinijoje, 1989 m. liepos 8 d. įkopė į 4250 m aukščio Gedimino Akstino viršūnę (Tian-Šanis, Kirgizija). Tą dieną pirmą kartą kalno viršūnėje iškelta Lietuvos trispalvė.

Aviacijos sportas

Skrydis po žemiausiu tiltu - 9 m patiltes aukščio - įvyko 1997 m. liepos 6 d. po Baltuoju tiltu, jungiančiu Neries krantus Vilniuje ties viešbučiu "Lietuva". Po keturių lakūnų (J. Kairys, L. Jonys, R. Noreika, R. Paksas) grupinės akrobatinės programos, skirtos Valstybės dienai, kauniečiai Jurgis Kairys 2 kartus lėktuvu Jak 50 praskrido po tiltu.

Dviraičių sportas (trekas)

Daugiausia kartų dviračių sporto čempionu - 36 kartus - tapo klaidietis Jonas Romanovas (gim. 1957 m.). Jis per 26 treniruočių ir varžybų metus dviračiu nuvažiavo apie 650 tūkst. km.

Vyriausias Lietuvos dviračių sporto čempionas - 41 m. amžiaus dviratininkas Kazys Paršaitis (g. 1920 m.). Šis daugkartinis Lietuvos čempionas paskutinį kartą čempionu tapo 1961 m.

Futbolas

Daugiausia kartų Lietuvos čempionais - 7 - tapo Šiaulių komanda "Elnias".

Škaitytojai rašo "Darbininkui"

Argi lietuvių kalba yra tokia biedna, kad neturi pakaitalo pakeisti netinkamą N.Y. Lietuvių Atletų Klubui sugalvotą žodį: BLUSŲ TURGUS.

Visi iš mūsų žinome, kad Amerikoje yra priimta sakyti: senų, vartotų daiktų išpardavimas.

Visų didžiųjų miestų savaitgalio dienomis gyventojai išdeda į namo priekį pravažiuojantiems matyti parduodamus daiktus.

Dauguma deda iškabas: "Garage Sale", "Weekend Sale", "Estate Sale", "Moving Sale" ir t. t. Jau išnyko seniau skelbtas žodis "Flea Sale", nes blusos žmones gerokai sukandžioja.

Ar neatėjo laikas N.Y. Atletų klubui nusikratyti "blusomis" ir surasti kitą tinkamesnį žodį, kuris nedarytų pajuokos lietuviams?

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

Šy-
ps-
niai

- Prašau jūsų ranką!
- Atleiskite, - vos girdimai atsakė suglumusi studentė, - pirmiausia aš turiu atsiklausti mamos.

Didybės manija
Psichiatras klausia pacientą:

- Sakykite, ponai, ar jūsų

šeimoje nėra didybės manijos atvejų?

- Yra. Mano vyras kartais tvirtina, kad jis šeimos galva.

Barzda ir sąžinė

Teisėjas sprendė valkatos bylą. Valkata nešiojo ilgą juodą barzdą. Išklausęs bylos, teisėjas pagraudeno:

- Jei viskuo galima patikėti, kas apie tave sakoma, tai tavo sąžinė turėtų būti tokia pat juoda, kaip ir barzda.

- Pone teisėjau, - atsakė teisiamasis. - Jeigu iš barzdos būtų galima spręsti apie sąžinę, tai tamsta būtų visai be sąžinės.

Kur nuves?

Vyras su žmona vaikščioja didžiulėje parduotuvėje.

- Suknelė, apsiaustas, rankinukas, kvepalai... Ar žinai, kur mane nuvesi su šiais nesibaigiančiais pirkiniais? - sako vyras, čiupinėdamas kišenėje piniginę.

- Žinau! Į avalynės skyrių.

Vienintelis klasėje

Tikslumas

- Tu tik pagalvok: aš niekada nebūnu teisus! Ką aš besakčiau, tu vis mane pataisai. Ir tai trunka jau septyniolika metų!

- Aštuoniolika!

Piršlybos

Prieš egzaminus studentė susirąšė visas formules ant delnų. Dėstytojas, pastebėjęs šiuos "žinių šaltinius", kreipėsi į merginą:

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ - 46 C/MINUTĘ
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

OCTOBER PICK-UP SCHEDULE

Putnam, CT	Oct. 16	1-2 PM
Providence, RI	Oct. 16	4-6 PM
Waterbury, CT	Oct. 17	9:30-11 AM
Hartford, CT	Oct. 17	12-2 PM
Albany, NY	Oct. 22	7-8 PM
Binghamton, NY	Oct. 23	9-10:30 PM
Scranton, PA	Oct. 23	12-2 PM
Frackville, PA	Oct. 23	5-6 PM
Brooklyn, NY	Oct. 24	12-4PM
Philadelphia, PA	Oct. 24	11 AM-1 PM
Baltimore, MD	Oct. 24	6-7 PM
Washington, DC	Oct. 25	1-3:30 PM
Bridgeport, CT	Oct. 25	7-8 PM

CHRISTMAS COTAINER TO LITHUANIA OCTOBER 27

Bulviakasis. Bulvė buvo ir bus pagrindinis lietuvių maistas

V. Kapočiaus nuotr.

- Tėveli, aš tik vienas visoje klasėje galėjau atsakyti į mokytojo klausimą.
- O koks buvo tas klausimas?
- Kas išmušė langą?

Brangiausias gyvulys

- Ar žinai koks gyvulys yra brangiausias?
- Dramblys.
- Kodėl?
- Nes jo visi kaulai yra iš dramblio kaulo.

Apie viščiukus

- Žiūrėk, vaikel, ar nenuostabu, kaip maži viščiukai išsiritę iš kiaušinio?
- Taip, tėveli. Bet man dar nuostabiau, kaip jie ten įlenda.

Teisme

Teisėjas kaltinamajam:
- Kadangi nėra aiškių įrodymų, kad būtumė pavogęs laikrodį, esame priversti tamstą išteisinti. Ar turi dar ką pasakyti?

- Taip, ponas teisėjau. Ar tą laikrodį dabar galiu pasilaikyti?

Atsargumas

- Man atrodo, kad šis ponas yra mokytojas.
- Kodėl tau taip atrodo?
- Prieš atsisėdamas, jis pirma gerai apžiūrėjo kėdę.

Reklama

Pardavėjas aiškina pirkėjui:
- Ši mašina atliks pusę jūsų

darbo.

- Gerai. Tad aš pirsiau dvi mašinas.

Stebuklas

Lenkijoje senyva moteris sako elgetai:

- Daviau jums du zlotus. Galėtumėte nors aciū pasakyti...
- Aš esu kurčias ir nebylys! Už tuos kvailus du zlotus nori, gerbiamoji, stebuklo?

Vaistai nuo nemigos

Pagyvenęs vyrukas skundžiasi draugui:

- Negaliu naktimis miegoti. Kas daryti?
- Kas pusvalandį išgerk po stiklėlį vyno, - pataria bičiulis.
- Ar nuo to tikrai užmigsiu?
- Pilnai negarantuojau. Jei ir nemiegosi, tai vis dėlto bus maloniau praleisti nemigo naktis su vynu, negu be vyno.

Talento įvertinimas

Vienas poetas paštu pasiuntė redakcijai savo poemą "Kodėl aš gyvenu?" ir gavo ją atgal su redakcijos priedu: "Todėl, kad pasiuntėte ją paštu".

Teisme

Teisėjas klausia kaltinamąjį:
- Kokius argumentus galite pateikti, kad sutvirtintumėte savo nekaltumą? Ar jus kas nors matė įsilaužimo metu?
- Ne, ponas teisėjau. Mano laimei, niekas nematė.

Rusijos pasienio gyventojai apsiperka Lietuvoje

Iš Kaliningrado srities per Kybartų pasienio postą kasdien apsipirkti ateina apie 250 žmonių. Kai kurie iš jų atsi-

neša ir pigesnių rusiškų alkoholinių gėrimų, kuriuos pardavę perkasi maisto produktų.

R

SKRYDŽIAI Į VILNIŲ

iš NEWARK, NJ
SAS linija

\$350 ten ir atgal plus mokesčiai

\$250 Newark Vilnius plus mokesčiai

Išvykti reikia pirmadieniais ir antradieniais iš Newarko

Sugrįžti - ketvirtad., penktad., ir sekmadieniais

Keliauti galima nuo spalio 25 iki kovo 21 d.,

išskyrus gruodžio 13 - sausio 11 d.

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161

1-800-77-VYTIS

E-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

PICK-UP SCHEDULE FOR
OCTOBER and NOVEMBER OF 1998

October 16	Philadelphia, PA	11-12 noon
October 17	Brooklyn, NY	12-1 pm
October 27	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
October 31	Brooklyn, NY	12-1 pm
November 9	Whiting, NJ	1-2 pm
November 10	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
November 12	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
November 13	Philadelphia, PA	11-12 noon
November 14	Brooklyn, NY	12-1 pm
November 17	Putnam, CT	1-2 pm
November 24	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	1-2 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
November 26	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
November 27	Baltimore, PA	4-5 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$ 375 r.t.

One way to Vilnius \$ 320

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

UNIONTOURS kviečia Jus keliauti į Lietuvą

-- Mes esame kelių ekspertai | visą Pabaltijo regioną
- Lietuvą, Latviją, Estiją.
-- Taip pat siūlome keliones laivu Baltijos jūra ir |
šiaurinę Europą.
-- Keliaudami gėrėsitės gražiausiais vaizdais.
-- Priėmamos viešbučių kainos ir pigiausi lėktuvų
bilietai, skrendant Finnair, SAS, Austrian Air, Icelandair ir
Lufthansa.

-- Skambinkite 212 683 9500 arba 800 451 9511 -
dėl brošiūrų ir dėl rezervacijų.

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue,
New York, NY 10016

Fax: 212 683 9511

e-mail: travel@uniontours.com
on the net: www.uniontours.com

Lietuvos Vyčių Vidurinio Atlanto apskrities suvažiavimas

Lietuvos Vyčių Vidurinio Atlanto rudens suvažiavimas įvyko rugsėjo 13 d., sekmadienį, Eastern Long Island (NY). Šeimininkavo 152 kuopa.

Suvažiavimas prasidėjo mišiomis Our Lady of Ostrabama bažnyčioje, kurias aukojo kun. Walter Rednicki.

Po mišių ir gardžių pietų prasidėjo posėdis. Nedalyvaujant kuopos, pirmininkui, Fred Lucaka pasveikino delegatus ir svečius. Irene Senken buvo pakviesta paimti protokolą. Pereito suvažiavimo protokolą perskaitė Tom Tarmey ir Ed Borkowski. Protokolas priimtas.

Apskrities pirmininkas Ed Borkowski pranešė, kad jo kadencija jau pasibaigė ir toliau nekandidatuos. Antroji vicepirmininkė narystei Marytė Abbott suteikė idėjų, kaip sukaupti daugiau narių, bei kokia yra mūsų apskrities būklė palyginti su visa organizacija. Taip pat ji papasakojo apie mažą lietuvuką Tomuką, kuris dalyvavo Lietuvos Vyčių seime Waterbury, CT. Tomukas ten atvyko su savo italų kilmės tėvais, kurie jį išnūjo. Rituolo pirmininkas Juozas Zukas pranešė, kad Lietuvos Vyčių seime, kuris įvyko rugpjūčio

tūros reikalams Antanas Yakavonis painformavo apie Vyčių 110 kuopos surengtas 65-tas Dariaus ir Girėno skrydžio me-

“Vyčio” kalėdiniame numeryje bei Romo Kezio “Laisvės Žiburio” radijo programai. Padėkota 152-ai kuopai už gražų

Po Lietuvos Vyčių seimo uždarymo Mišių, Waterbury, CT. Iš k.: LV dvasios vadas prel. Juozas Anderlonis, vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, Hartfordo vyskupas Daniel A. Cronin ir LV centro valdybos pirmininkas Jonas Mankus

tines. Jis pagyrė to renginio pirmininkę Konstanciją Nehwadowich bei visą 110-tą Maspetho kuopą už gerai atliktą darbą.

Suvažiavime dalyvavo 65 delegatai ir svečiai. Atstovauta 7 kuopoms.

Bruno Rutkūnas ir Ed Jakett

priėmimą ir kun. W. Radnickiui už aukotas šv. mišias.

Apskrities pirmininku buvo išrinktas 152 kuopos narys John Sakal. Perrinkti veik visi valdybos nariai. Dvasios vadu vėl buvo pakviestas prel. Pranas Bulova.

Kitas suvažiavimas įvyks

Per Lietuvos Vyčių seimo uždarymo banketą stovi: Bruno Rutkūnas, Julia Matutis; sėdi: Elena Matulionytė, Konstancija Nehwadowich, Marytė Abbott ir Frances Jakett

mėn., iš mūsų apskrities dalyvavo 29 atstovai. Iždininkė Josephine Zukas paragino delegatus papildyti lėšomis smunkanti apskrities iždą. Patarė surengti loteriją. Ryšių su visuomene pirmininkė Mary Kober padėjo Daliai Bulvičiūtei už “Vytyje” patalpintą pereito suvažiavimo aprašymą. Taip pat ji patarė delegatams išrinkti naują asmenį į šią poziciją, nes jos kadencija jau baigėsi. Pirmininkas kul-

nuodugnai atpasakojo 85-to seimo veiklą. Beje, B. Rutkūnas laimėjo Vyčių Fondo rašybos konkurse antrąją vietą.

Rezoliucijose nutarta: pravesiti loteriją (Anne Morrissey vadovaus), paskirti 100 dol. mažam lietuvukui Tomukui, kurį išnūjo italų šeima. Kaipo Kalėdų dovaną įteikti 50 dol. mūsų ilgamečiui dvasios vadui prel. Pranui Bulovai. Taip pat buvo paskirtos aukos skelbimui

1999 m. balandžio 18 d. Newark, NJ. Reikia apgailestauti, kad tiek kuopuose nariai, tiek ir apskrities kuopų – vis tie patys nariai. Mūsų apskrityje yra kelios kuopos, kurios per daugelį metų nesurengė nei vieno suvažiavimo. Nustebinkit mus, mielieji, ir artimoje ateityje stokit į darbą Dievui ir Tėvynei.

Mary R. Kober

likusių amžinai, pajuntu, kad mūsų nuomonės gan ryškiai išsiskiria. Tačiau tie nesutarimai ir ginčai ir yra mūsų iškovotojo tikslo grožis. Be abejonės, kartais būna skaudu matyti buvusių bendražygių klaidas, pasidavimą pluralizmui, ne visada suprantamą pyktį ar pagiežą, kuri savotiškai žemina, paniekina mūsų bendrą kovą. Kartais grupinių savo interesų šydą nebeįžvelgiame bendrų valstybės interesų ir poreikių – tai taip pat kelia liūdesį. Keista, kai pasireiškia kai kurių buvusių disidentų asmeniškumai ar kaltinimai kitiems. Na, bet nė vienas nėra be nuodėmės. Vis dėlto norėtusi, kad buvę disidentai sugebėtų tapti tokiais moraliniais autoritetais, kaip Vaclav Havel Čekijoje ar arkivyskupas Sigitas Tamkevičius bei sesuo Nijolė Sadūnaitė. Kai žmonės sugeba pakilti virš to kasdieniško, aš jaučiau neapsakomą džiaugsmą.

Kalbėjosi:

Rimantas Varnauskas LA

tuvų menininkių. Nors profesinių mokslų sėmėsi jau Amerikoje ir kaip menininkė formavosi toli nuo tėvynės, tačiau išsaugojo lietuvišką pasaulėjautą...

E. Šulaitis

Dail. M. B. Stankūnienės viešnage Lietuvoje

(atkelta iš 5 psl.)

ir kitur.

1998 m. liepos 10 d. “Lietuvos aide” Irena Vitkauskienė apie dail. M. B. Stankūnienę taip rašė: “M. B. Stankūnienė – viena iš įdomiausių užjūrio lie-

tuvų menininkių. Nors profesinių mokslų sėmėsi jau Amerikoje ir kaip menininkė formavosi toli nuo tėvynės, tačiau išsaugojo lietuvišką pasaulėjautą...”

E. Šulaitis

“Džiaugiuosi, kad buvau maksimalistas”, teigia kunigas Robertas Grigas

(atkelta iš 5 psl.)

antraeiliai prieš bendrą nepriklausomybės idėją.

Be abejo, kartais būna šiek tiek skaudu dėl dabartinio mūsų išsibastymo. Būtų labai gera pasijusti vieninga šeima, tačiau, manau, ir dabartinė mūsų padė-

tis atrodo labai natūrali ir žmogiška. Juk esame skirtingi (nors šią teisę totalitarinė sovietų valdžia ir mėgino iš mūsų atimti), todėl kiekvienas laisvai gali pasirinkti savo kelią. Tie mūsų skirtumai ypač išryškėja šiandien, kai sutikę senus draugus, kurie kažkada atrodė tokie

Bedforde, New Hampshire

Užsidarys Benediktinių vienuolynas “Regina Pacis”

Šių metų rudens užsidarys “Regina Pacis” vienuolynas, kuriame esančios vienuolės keturiasdešimt vienerius metus ištikimai tarnavo Manchesterio, NH, vyskupijoje. Šis Benediktinių vienuolynas yra Wallace Road Bedforde, New Hampshire.

Vienuolynas buvo įsteigtas 1957 m. seselių Rafaelės Šimonytės, OSB, ir Alfonsos Eidimytės, OSB, siekiant priglauti pabėgusias vienuoles iš Kauno Seserų Benediktinių Kongregacijos, kai 1944 m. so-

vo apie pabėgimo iš Lietuvos aplinkybes ir įvairius įvykius. Išleido ir savo atsiminimus “Deo Gratias et Mariae”, 1972 metais.

Motinos Reginos laiške Vyskupui Francis Christianui, Manchesterio vyskupijos administratoriui, rašyta: “Seselėms sulaukus tokio amžiaus, buvo galima tikėtis jų ligos ar mirties. Tačiau mes nesitikėjome, kad seselės Alfonsa ir Agnes mirs taip staiga. Kadangi “Reginoje Pacis” liko tik dvi iš penkių seselių, kadaise at-

Vyskupas Christian laiške Motinai Reginai atrasė: “Mes jautėme tikrą palaimą, kai “Regina Pacis” seselės įsikūrė Manchesterio vyskupijoje ir gražiai dirbo visus keturiasdešimt vienerius metus. Esame dėkingi už didelį pasišventimą ir meilę Bažnyčiai. Būkite tikra, kad mes melsimės už Jus ir Jūsų bendruomenę Kaune”.

Seselė Gertrūda Lukšaitė, OSB, dabartinė “Regina Pacis” viršininkė, spalio mėn. grįžta iš Lietuvos formaliam vienuolijos uždarymui ir atsisveikinimo ce-

Benediktinių vienuolyno “Regina Pacis” pastatas Bedforde, NH

K. Daugėlos nuotr.

vietai okupavo Lietuvą. Vėliau prie šių laimingai pabėgusių seselių prisidėjo dar kitos trys - tai seselės Agnietė Čyžaitė, OSB, Laurencija Šarmanavičiūtė, OSB, ir Kazimiera Petkevičiūtė, OSB.

Šių metų gegužės mėn. mirė seselė Alfonsa, o birželio mėn. - seselė Agnietė. Seselė Rafaelė, dėl pablogėjusios sveikatos, paguldyta slaugos namuose. Taigi, vienuolyne beliko tik dvi seselės. Reikia vienuolyną uždaryti. Oficialiame uždarymo dekretu Motina Regina Petkevičiūtė, OSB, Kauno Benediktinių Seserų generalinė vyresnioji, atšaukė į Lietuvą seselę Laurenciją, 82-jų metų amžiaus, ir seselę Kazimierą, 89 m. amžiaus, o seselę Rafaelę, 90 m. amžiaus, prirašė slaugymo namuose “Mount Carmel” Manchesteryje.

Seselės daug metų organizavo mažų vaikučių darželius ir buvo ištikimos vienuolių gyvenimui. Seselė Rafaelė ilgą eilę metų vadovavo ir dirbo, vis stengdamasi išlaikyti Kauno Benediktinių vienuolijos atmintį laisvame pasaulyje, per visą Sovietų okupacijos laikotarpį Lietuvoje. Tuo pat metu Lietuvos vienuolyne, įkurtame 1624 m., vienuolės slapta išlaikė Benediktinių religinį gyvenimą. Seselė Rafaelė daug pasakoda-

vykusių iš Lietuvos, atėjo laikas uždaryti vienuolyną. Bendruomenėje neatsirado daugiau pašaukimų, o be to, nėra ir lėšų išlaikyti abu namus. Aš esu dėkinga visiems, kurie ilgai padėjo “Regina Pacis” seselėms”.

remonijoms. Benediktinas Tėvas Samuelis Russell, OSB, iš Conception Abbey, Missouri valstijoje, ir Švento Sosto religinis atstovas Benediktinių vienuolių Kaune, atstovaus vienuolyno uždarymui.

SVEIKINAME

Zita Teresė Kalesinskaitė ir Darius Albertas Udrys susituokė š. m. birželio 27 d. Šv. Lauro bažnyčioje Hemsbach, Vokietijoje. Po kun. Jono Dėdino aukotų santuokos mišių, puota vyko Martimo viešburjje Mannheime.

Jaunoji yra a. a. Juozo Kalesinsko ir Stasės Schulz dukra. Ji mokėsi Mainco universiteto Kultūros ir tautosomos lingvistikos institute Gernersheime ir yra vertėja.

Jaunasis yra adv. Artūro T. Udrio ir Virginijos Rūtės Ruzgaitės-Udrienės vyriausias sūnus. Darius yra baigęs politinius mokslus Hillsdale kolegijoje ir pastaruosius trejus metus dirbo “Laisvosios Europos” radijuje Prahoje.

Šiuo metu jaunieji gyvena Claremont, Kalifornijoje, kur Darius ruošia doktorato laipsnį iš politinių mokslų, o Zita jau mokytoja Los Angeles lituanistinėje šeštadieninėje mokykloje.

Vestuvėse dalyvavo gausus būrys giminių, draugų bei svečių, kurie linki Zitai ir Dariui laimingos ateities.

Zita Teresė Kalesinskaitė ir Darius Albertas Udrys

DARBININKAS -

vienas seniausių
išsivijęs laikraščius
Amerikoje

“Mažeikių nafta” pradėjo eksportuoti į Vakarus

Naftos produktų gamybos bendrovė “Mažeikių nafta”, praradusi rinkas Ukrainoje ir Rusijoje, pradėjo eksportuoti gaminius į Vakarus. JAV bendrovė “Allegine International” ir Šveicarijos bendrovė “Vitol” iš

“Mažeikių naftos” pradėjo pirkti žemesnio oktaninio skaičiaus benzina, kuris maišomas su įvairiais priedais ir gaunamas aukštos kokybės kuras. Per mėnesį bus eksportuojama apie 50 tūkst. tonų benzino. Naftos pro-

duktų eksportas į Ukrainą nutrūko, nes, nepaisydama laisvosios prekybos sutarties, Ukrainos valdžia importuojamam kurui įvedė mokesčių. Lietuvoje “Mažeikių nafta” užima trečdalį naftos produktų rinkos. LR

DARBININKAS

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Koncertas

Lietuvos valstybingumui atžymėti

Lapkričio 11 d., trečiadienį, 7 val. vak. Šv. Petro bažnyčios salėje, 619 Lexington Ave. ir 54th Street, Manhattane, NYC, yra rengiamas 80-ties metų Lietuvos valstybingumui atžymėti koncertas. Meninę dalį atliks Gabrielius Alekna - pianistas, Audinga Aukštikalnytė - smuikininke, Virginijus Barkauskas - vargonininkas, ir Golda Veinbergaitė-Tatz - pianistė. Minėjamą rengia Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvos generalinis konsulas dr. Petrius Anusui koncerto rengimui talkina Laima Šileikytė-Hood, Aleksandra Kašubienė, Jūratė Kazickaitė, Laima Michailovich, Aukšė Trojanaitė ir Julius Veblaitis. Koncertui pasibaigus bus vaišės.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos suruoštas **talpintuvus** spalio 17 d. išsiunčiamas iš Kearny, NJ, į Lietuvą. Tikimasi, kad dovanos pasiekė gavėjus prieš Kalėdas. Talpintuve yra: riešutinio sviesto, mokymosi priemonių, knygų, kompiuterinių žaidimų vaikams, medžiagų, drabužių, avalynės ir kt. Pėkės yra skiriamos įvairioms katalikiškoms organizacijoms ir daugiausiai šeimoms.

Mišios už a. a. Olgos Kleimaitės-Audėnienės vėlę pranciškonų koplyčioje Brooklynne bus aukojamos spalio 16 d., 10:45 val. ryto (ne 11:00 val., kaip buvo skelbta anksčiau). Jos palaikai bus laidojami Cypress Hills kapinėse. Duobkasiai nedirba pietų pertraukos metu, todėl bus stengiamasi nuvykti į kapines apie 11:30 val.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, spalio 17 - 18 d. dalyvaus Dievo Apaizdos parapijos Southfield, MI, 90 m. sukaktuvių šventėje. Spalio 25 d. vyksta į Rochester, NY, Šv. Jurgio parapijos 90 m. ir kun. D. Mockevičiaus 50 m. kunigystės sukačių minėjimą.

Kultūros Židinio korporacijos narių metinis susirinkimas įvyks š. m. spalio 17 d. Kultūros Židinio mažojoje salėje. 9 val. ryto - registracija; 10:30 val. - susirinkimas.

Dail. Elena Kepalaitė yra sunkiai susirgusi užmaršties liga. Ja pasirūpinti buvo atvykęs sėdintis sūnus Rolandas Plukas iš Santa Monica, CA. Jis likvidavo dailininkės butą ir ją perkėlė į slaugos namus Hollywood, CA.

American Symphony Orchestra, Lincoln Center, NY, lapkričio 11 d., 8 val. vak. koncerte, kurį diriguos Leon Botstein, gros M. K. Čiurlionio 1907 m. simfoninę poemą "Jūra".

Romualda Šidlauskienė, gimusi Kybartuose, Lietuvoje, gyvenusi Richmond Hill, NY, mirė Mount Sinai ligoninėje spalio 9 d., sulaukusi 67 m. amžiaus. Buvo pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko spalio 12 d., o spalio 13 d. po mišių Holy Child bažnyčioje buvo sudeginta Long Island krematoriume. Liko sūnus Vytautas ir brolis Rene Buragas su šeima Westchester.

Aušros Vartų parapijos (32 Dominick St., New York, NY 10013) **tradiciniai rudens pietūs** įvyks spalio 18 d. tuojau po 11:15 val. mišių. Skanų maistą paruoš J. Beleckas.

Dr. Juozas Kriaučiūnas

Dr. Juozui Kriaučiūnui - garbingas Lietuvos apdovanojimas

Vilnius-New York, rugsėjo 29 d. (ELTA). - Prezidento Valdo Adamkaus pasirašytu dekretu žinomas užsienio lietuvių veikėjas **dr. Juozas Kriaučiūnas** apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinu.

Pasak valstybės vadovo dekretu, apdovanojimas J. Kriaučiūnui skiriamas "už didžiulį indėlį į lietuvių kultūros paveldo išsaugojimą tvarkant ir vadovaujant Amerikos lietuvių kultūros archyvu (ALKA) Putname bei kitą vaisingą lietuvių išeivijos visuomeninę veiklą".

New Yorko priemiestyje Putname gyvenantis dr. J. Kriaučiūnas yra ilgametis ALKA direktoriato valdybos pirmininkas. (Čia Eltos korespondentas suklydo. Putnam miestelis nėra New Yorko priemiestis, jis yra Connecticut valstijoje, apie 200 mylių nuo New Yorko. - Red.)

J. Kriaučiūnas taip pat nemažai prisidėjęs rengiant Lietuvių enciklopediją, išleistą Bostone. Jis aktyviai bendradarbiauja Amerikos lietuvių spaudoje (yra ir "Darbininko" nuosirdus korespondentas. Žiūr. straipsnį 4 psl.)

88 metų J. Kriaučiūnui skirta ordiną Putname įteiks Lietuvos ambasados Jungtinės Valstijose pareigūnas.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Seselės Kathleen Mulhern 50 metų vienuolinio gyvenimo sukaktis bus atžymėta mūsų parapijoje spalio 17 d. 12 val. mišiose. Po mišių bus priėmimas parapijos salėje.

Vyskupas T. Daily lankysis mūsų parapijoje spalio 25 d. ir jaunimui suteiks Sutvirtinimo sakramentą.

Lietuvos vyčių 110 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 18 d.

Kun. Alfredo Žemeikio, Šv. Petro ir Povilo par. klebono Elizabeth, NJ, 35 metų kunigystės jubiliejus bus iškilmingai paminėtas sekmadienį, spalio 18 d., 12 val. mišiomis, kurias jubilieistas koncelebruos su kitais vietos kunigais. Mišių metu giedos solistės Angelė Kiaušaitė ir Gina Liana. Julius Veblaitis gros smuiku. Giedos bažnyčios choras, vadovaujamas Eric Houghton. Tuoj po pamaldų visi mišių dalyviai rinksis parapijos salėje, kur bus pietūs ir meninė programa. Dainuos solistės Angelė Kiaušaitė ir Gina Liana, akompanuos Eric Houghton. Parapijiečiai ir draugai linki klebonui Alfredui Žemaičiui Dievo palaimos, geros sveikatos ir dar daug metų būti su mumis!

Lietuvos pranciškonai Jeruzalėje

Nuo Bohemos iki Šventosios Žemės

Nemažai lietuvių studijuoja svečiose šalyse. Teologinės žinios gilinamos taip pat ne viename užsienio universitete. Jeruzalėje, tikintiesiems brangiame mieste, studijuoja trys lietuviai pranciškonai. Su vienu jų, vilniečiu NERIJUM ČEPULIU, Teologiją studijavusiu Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos fakultete ir vasarą iš Jeruzalės grįžusiu Lietuvoje, stovykloje mes sutūpėm ant žolyno pokalbiui apie jo asmeninį gyvenimo kelią ir teologiją.

- Tavo močiutė prieš karą buvo įstojęs į vienuolyną ir davusi laikinuosius įžadus. Matyt, iš ten ir tavo tikėjimo šaknys?

- Taip, mano močiutė buvo įstojęs į Nekalto Švč. Mergelės Marijos Prasidėjimo moterų kongregaciją, kurios centras buvo Panevėžyje. Ji buvo praėjusi noviciatą ir davusi laikinus įžadus. Pasibaigus karui vienuolyno vyresnioji amžinųjų įžadų nedavusioms sesutėms patarė išeiti iš vienuolyno gyventi krikščioniškai gyvenimą. O jeigu noras būti vienuole bus toks stiprus, tai tegul grįžta atgal, bet tai bus kančinytės kelias. Mano močiutė išėjo iš vienuolyno ir po kurio laiko ištekėjo. Turiu močiutę beveik vienuole, kurios netapimas vienuole lėmė mano gimimą.

- Tavo jaunystėje, Nerijau, irgi visko būta. Kaip užsimėgė tavo asmeninis ryšys su Dievu?

- Kai man buvo 17-19 metų, nežinojau, ko iš manęs nori nei Dievas, nei gyvenimas, nei aš pats. Į bažnyčią neidavau. Tradiciškai kartą metuose priedavau išpažinties ir ta pačia proga priimdavau komuniją. Gyvenau bohemiską gyvenimą: alkoholis, muzika ir t.t. Blaškiausi ir neradau savo kelio, nusivyliau ir nieko nebeieškojau. Pradėjau degraduoti vaiktaudamas ir nieko neveikdamas. Bandžiau rašyti eilėraščius, groti, studijavau fiziką, bet viską mesdavau, blaškdamasis ir nerasdamas savo gyvenimo prasmės ir vietos. Į Teologijos fakultetą Kaune įstojau todėl, kad jis vadinosi Filozofijos - teologijos fakultetu. Tikėjau studijuoti filosofiją. Tad stojimas į Teologijos fakultetą buvo kažko naujo ieškojimas. Labai didelį įspūdį padarė Joseph Ratzinger'io knyga "Krikščionybės įvadas", giliai ir suvokiama nagrinėjanti krikščionybę. Tada pirmą kartą džiaugiausi, kad esu krikščionis. 1992 metais patekau į pranciškonų, tiksliau pranciškono Gedimino organizuotą evangelizacinę stovyklą Giruliuose, prie Baltijos jūros. Man tai padarė didelį įspūdį, nes

Nerijus Čepulis

pamačiau, kad atsipalaidavus nuo religinės rutinos, kitokia forma galima gyventi laisvą Dievo vaiko gyvenimą. Pajutau pašaukimą būti piligrimu pranciškonu, be vietos, be šeimos, galiausiai net be savo valios, kurią atiduoti Dievui per vyresniųjų rankas.

Bet didžiausią įtaką padarė pranciškonas Vilius Orvidas. Išvydau jį gyvenantį paprastą, bet paslaptingai gilų gyvenimą. Atvažiavau į Salantus, radau daug Viliaus bendraminčių. Sodyboje išbuvau dvi dienas; man išvykus, po kelių dienų Dievas Vilių pasiėmė pas save. Vėliau atvykau į Orvidų sodybą. Išbuvau dar kelias savaites, nors Viliaus jau nebebuvo, bet sodyboje tebesijautė jo dvasia. Tai yra paslaptinga. Įdomu, kad aš ten nieko ypatingo neįėjau, tik patyriau tuštumą, palikau toks tuščias, kad aiškiai supratau, jog tokio gyvenimo, koki gyvenu iki šiol, jau nebegyvensiu. Tai buvo nuostabi būseną. Ta originali sodybos aplinka mane sustabdė, o to man, matyt, labai reikėjo, kad sustočiau, apsidairyčiau, atsikloščiau. Suartėjau su pranciškonais, baigiau studijas Teologijos fakultete, išvykau į noviciatą Italijon, paskui į Jeruzalę.

- Gal plačiau papasakotumėte apie gyvenimą Jeruzalėje?

- Italijoje pusę metų praleidau Pizos vienuolyne, po to postulantūrą tęsiau Venecijoje. Iš Italijos išvykau į Izraelį noviciatui. Noviciatas yra toks laikotarpis, kai reikia pabūti uždaroje aplinkoje ir tyloje. Vienuolynas, kuriame gyvenau, yra dešimt kilometrų nuo Jeruzalės, Ain Karimo miestelyje. Jame gimė Jonas Krikštytojas. Toje vietoje, kur gimė Jonas, pastatyta bažnyčia ir vienuolynas. Vienuolyne įbuvau vienerius metus. Po to tęsiau studijas Jeruzalėje ir gyvenau Šventojo Gelbėtojo vienuolyne. Vienuolynas yra įsi-

kūręs pačiame Jeruzalės centre. Visai netoli, gal 300 metrų nuo vienuolyno, yra Kristaus kapas. Antradieniais atlieku tarnystę prie Kristaus kapo. Ryte pusę septynių laikomos šv. Mišios, o po pietų dalyvauju Bazilikoje vykstančioje procesijoje. Liturgija skaitoma lotynų kalba, išlaikant 700-800 metų senumo formą. Atvykstantiems įdomu. Ten tai egzotiška, bet kad ir Lietuvoje yra panaši situacija - sustingti senose formose - tai jau blogai.

Jeruzalėje gyvena įvairių tikybų žmonės. Švenčiamos kelios poilsio dienos per savaitę: musulmonai - penktadienį, žydai - šeštadienį, o krikščionys - sekmadienį.

- Kaip sutaria skirtingų religijų bei atskirų krikščioniškų konfesijų žmonės Jeruzalėje?

- Jeruzalėje gyvena įvairiausių tikėjimų žmonės: musulmonai, žydai, krikščionys ortodoksai, katalikai, evangelikai. Apie žydų ir musulmonų besitęsiančius konfliktus visi žino. O tarp krikščionių čia yra kuriozinių dalykų. Kristaus kapas priklauso kelioms krikščionių bendruomenėms: katalikams, graikų ortodoksams, armėnams ir rusų stačiatikiams. Yra nustatytos vietos, valandos - čia tavo, čia mano, negalima liesti. Prieinama iki tokio absurdo, kad mes, katalikai, Kristaus Prisikėlimą švenčiame šeštadienio rytą, nes sekmadienio rytą katalikams skirta mažai laiko, kad atšvęstume Velykas. Taip jau yra daug metų.

- Jeruzalėje, kiek žinau, vyrauja pranciškonai. Ar daug yra kitų kongregacijų vienuolių?

- Izraelyje ir visoje Mažosios Azijoje yra labai daug pranciškonų vienuolių. Kitų katalikų vienuolių irgi nemažai: buvau nuėjęs pas benediktinus pasimelsti su jais, pasiklausyti giedamo Grigališkojo choralo. Yra dominikonų Studijų Centras, jėzuitai turi nedidelį Studijų Centrą, taip pat yra naujųjų kongregacijų bendruomenės, dažniausiai labai negausios. Daug yra įvairiausių Rytų apeigų krikščionių vienuolių.

Pranciškonų bendrija yra gausiausia ir jie atvėrė kelią Vakarų Bažnyčiai ir Artimuosius Rytus. Po šv. Pranciškaus mirties ten ėjo tik pranciškonai. Jie būdavo nužudomi, išvaromi, bet vėl sugrįždavo. Galiausiai turtingi Europos karaliai pradėjo pirkti pranciškonams žemes ir taip jie išsikūrė Šventojoje Žemėje.

Juozas Dapšauskas
Sutrupinta
iš "XXI amžiaus"

Prieš NY Atletų klubo surengtą Blusų turgų, įvykusį spalio 3-4 d. Kultūros Židinyje, reikėjo įdėti daug pastangų paruošiant suaukotus daiktus pardavimui. Nuotraukoje iš k. Andželės Petraitienės, Vida Jankauskienės, vyriausia turgaus organizatorės, ir Petras Petraitis nuvalo padovanotą virimo plytą - paruošia pardavimui

A. Žumbakienės nuotr.

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Palm Coast Floridoje laukia Jūs! Teikiama idomi informacija visiems, bet ypatingai naujai atvykusiems. Skambinkite tel. 718 437-8785. Kvieskite Rimą. (sk.)

Studentė iš Lietuvos ieško nebrangaus kambario Woodhaven, Greenpoint arba Brooklyn rajonuose prie gero susisiekimo. Skambinti tel. (718) 235-9531. (sk.)

Ieškau moters, kuri norėtų dalintis butu su kita moterimi. Gyvenu St. Petersburg, FL, netoli jūros ir apsipirkimo centro. Skambinkite (812) 360-9583. (sk.)

Čia
galėjo būti
Jūsų skelbimas.
Skambinkite
"Darbininko"
administracijai
tel. (718) 827-1351

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoja pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kaina pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aidas" igaliojiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojos:

Jonas Jarutis, Woodhaven, NY - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklynne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuves patalpose **spalio 24 d.**, šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Žiūr. skelbimą 6-tame puslapyje.

Brooklynne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis pagal susitarimą paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **spalio 17 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.
TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.